

Tanulmányok

CZIRE SZABOLCS

A KANONIKUS EVANGÉLIUMOK FONTOSABB SZÖVEGPÁRHUZAMAI A KÁNONON KÍVÜLI FORRÁSOKBAN

A mai újszövetségi kutatásnak, közelebbről pedig a történeti Jézus-kutatásnak az egyik tendenciája, hogy az Újszövetséget a maga teljes irodalmi környezetében igyekszik elhelyezni és értékelni. Ez a tendencia a keresztény kánonon kívüli forrásoknak a kutatásba való vehemens bevonását hozta magával. A főként protestáns kutatók által kezdeményezett folyamatra serkentőleg hatott a II. vatikáni zsinat *Dei Verbum* kezdetű dogmatikus konstitúciója az isteni kinyilatkoztatásról (1965), amely inimmár hivatalosan is engedélyezte a katolikus biblikusoknak a Szentírás összes fellelhető forrásainak, hagyományainak és irodalmi formáinak tanulmányozását.¹ Olyan jelentős kutatók hallották ezt meg, mint Raymond E. Brown, Hans Küng vagy a belga Edward Schillebeeck.

A kutatói világ azonban itt is, mint minden jelentősebb kérdésben, mélységesen megosztott maradt. Egyesek – elsősorban az apostoli tradíció iránti hűség-től indítatva – alapállásból elzárkóznak a nem-kanonikus források kutatásba való bevonásától. Érvek közt gyakran azok történelmi megbízhatatlansága és a kanonikus evangéliumoktól való függősége szerepel.²

Mások álláspontja az, hogy a nem-kanonikus forrásokat csak a kanonikusoktól kapott információ kiegészítésére vagy még inkább *igazolására* szabad használni.

1 A konstitúció szövege megtalálható: www.katolikus.hu/zsinat/zs_11.html; Vö. C. Allen: *The Human Christ*, 282–283.

2 Idesorolható például J. Gnilk: *Jesus von Nazareth*. Freiburg, 1991; Vagy J. P. Meier: *The Marginal Jew*. 1991. Meier részletesen foglalkozik a nem-kanonikus forrásokkal, és a függőség kérdésében több forrás esetében csak „indirekt” (nem irodalmi) függőségről beszél. Álláspontja azonban az, hogy a nem-kanonikusok semmilyen lényeges információval nem járulnak hozzá ahhoz a tudáshoz, amelyet a kanonikusok biztosítanak. Így trilógiájában kizárólag kanonikus forrásokra támaszkodik. Hasonlóan Jürgen Becker (*Jesus von Nazareth*, 1995).

A harmadik álláspont, hogy a kanonikus források mellett a nem-kanonikus forrásokat egyenlő súllyal lehet és kell felhasználni a Jézus-kutatásban.³ Ez azon a felismerésen nyugszik, hogy azok formálódási szakaszában semmiféle megkülönböztető szempont nem érvényesült sem formai, sem tartalmi szempontból. A kettőt teológiai szempontból meg lehet ugyan különböztetni, fejlődéstörténeti szempontból azonban nem. A kanonizálás ugyanis egy hosszú és feszültségekkel teljes folyamat eredménye, amely a teljes hagyományanyagon belül egy részt kiválasztott és körülkerített. Amíg a kereszténység nem társult a római hatalommal, addig ezek a keresztény csoportok egymás mellett léteztek. A formatörténeti kutatások egyik alapfelismerése, hogy a szóbeli hagyomány az írásbeliség megjelenése után még sokáig párhuzamosan tovább élt, és a két hagyományforma kölcsönösen hatott egymásra. Felismerhetővé vált, ahogyan a Jézus-hagyományt alkotó különböző műfajok (gyermekségtörténetek, bölcsességmondások, párbeszéddek, szenvedéstörténet-elbeszélések stb.) különböző hagyományrétegeken és hagyományvonulatokon áthaladva fejlődtek.

E felismerések vezettek el ahhoz a nagyfokú érdeklődéshez a nem-kanonikus források irányában, amelynek az elmúlt évtizedekben és napjainkban tanúi lehetünk. Sejthető, hogy az út nagyobb része ebben a kérdésben is előttünk áll még.

Az alábbiakban a fontosabb (és nagyobb kutatói konszenzusnak örvendő) kánonon *kívüli* források evangéliumi utalásait, mondásait és elbeszéléseit állítjuk párhuzamba a keresztény felekezetek szentkönyveként használt Biblián *belüli* evangéliumok anyagával. A mai kutatás többségi álláspontja szerinti időrendi sorrendben haladunk, azaz először Márk evangéliumának párhuzamait nézzük meg. Ezt követi a Q-forrás (Máté és Lukács azon közös anyaga, amely nem található meg a másik közös forrásukban, a Márk-evangéliumban⁴). A sort Maté, Lukács és János evangéliuma követi.

Tekintettel arra, hogy az egyes források datálása és a kanonikus evangéliumoktól való irodalmi függésének/függetlenségének a kérdése még heves kutatói viták keretében áll, ezek bemutatásától – már csak az olvasók befolyásolását kerülendő is – eltekintünk.

3 Ennek az álláspontnak szélsőséges képviselője az amerikai J. D. Crossan, aki a *The Historical Jesus. The Life of a Mediterranean Jewish Peasant* (San Francisco: HarperCollins, 1991) művében nem kevesebb, mint 35 nem-kanonikus forrást vesz leltárba, és álláspontja érvelésében nagyjából ezekre támaszkodik.

4 Részletesen lásd Czire Szabolcs: *A Q-forrás rekonstruálása (1.). A hipotézistől az írott dokumentumig*. KerMagv. 2003/1–2, 3–21

A párhuzamok bemutatása rendjén az egyes forrásokat rövidítve jelöljük. Ezek áttekintését az alábbi felsorolás tartalmazza. Ugyanakkor itt találjuk meg azokat az alapműveket, amelyekből a párhuzamokat összeállítottuk. Ezek egy része magyar nyelven megjelent, a többit saját fordításként tesszük közzé.

AcPilate – *Feljegyzés a mi urunkról, Jézus Krisztusról, amely Pontius Pilátus idejében készült* (ford. Adamik Tamás. *Apokrif iratok: Csodás evangéliumok*, Telosz 1996)

ApocPet – *Péter apokalipszise* (J. K. Elliot: *The Apocryphal New Testament*. Oxford: Clarendon 1999²)

EbionEv – *Az Ebioniták szerinti evangélium* (ford. Rugási Gyula. *Jézus rejtett szavai*, Vízöntő 1990)

Fayyum Töredék (J. K. Elliot: *The Apocryphal New Testament*)

HébEv – *A Héberék szerinti evangélium* (ford. Rugási Gyula. *Jézus rejtett szavai*)

JkApok – *Jakab apokrif levele* (ford. Déri Balázs. *Apokrif iratok: Csodás evangéliumok*)

JkProt – *Jakab protoevangéliuma* (ford. Szepessy Tibor. *Apokrif iratok: Csodás evangéliumok*)

NazEv – *A Nazoreusok szerinti evangélium* (Rugási Gyula. *Jézus rejtett szavai*)

PCairo – *Papyrus Cairensis 10735* (J. K. Elliot: *The Apocryphal New Testament*)

PEger2 – *Papyrus Egerton 2* (H. Koester: *Ancient Christian Gospels: Their History and Development*. London: SCM / Philadelphia: Trinity 1990)

POxy – *Oxyrhynchus Papyrus* (J. K. Elliot: *The Apocryphal New Testament*)

PétEv – *Péter evangéliuma* (ford. Kapitánffy István. *Apokrif iratok: Csodás evangéliumok*)

TamBesz – *Tomásnak, a zsidó filozófusnak beszámolója az Úr gyerekkoráról* (ford. Bolyki János. *Apokrif iratok: Csodás evangéliumok*)

TamEv – *Tomás evangéliuma* (Czire Szabolcs: *Tomás evangéliuma*. Keresztény Magvető 2004/3.)

Márk evangéliuma

Mk 1, 4-6: ⁴Történt pedig, hogy János keresztelt a pusztában, és hirdette a megtérés kereszttségét a bűnök bocsánatára. ⁵Akkor kiment hozzá Júdea egész vidéke, kimentek a jeruzsálemiek is mind, és - amikor megvalóították bűneiket - megkeresztelte őket a Jordán vízében. ⁶János ruhája teveszőrből volt, derekán bőrvet viselt, sáskát evett, meg erdei mézet.

Mk 1, 9-11: ⁹Történt pedig azokban a napokban, hogy eljött Jézus a galileai Názaretből, és megkeresztelte őt János a Jordánban. ¹⁰És amikor jött ki a vízből, látta, hogy megnyílik a menny, és leszáll rá a Lélek mint egy galamb, ¹¹a mennyből pedig hang hallatszott: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm.”

EbionEv 2: És „történt, hogy János keresztelt, és kimentek hozzá a farizeusok, és megkeresztelkedtek, miként egész Jeruzsálem is. János öltözéke teveszőrből készült, és bőr öv volt az ágyéka körül. Az eledele pedig – mint mondja – vadméz volt, amelynek olyan volt az íze, mint a mannáé, mint az olajban sült kalácsé.” Egészen szembevető módon azonban, hogy az igaz szót hazuggá változtassák át, a »sáska« (akrisz) helyébe olajban sült »kalácsot« (enkrisz) írnak. (*Epiphanius, Haer. 30. 13. 4-5*)

EbionEv 4: Miután sok mindenről beszélt, azt állítja, hogy: „Amikor a nép megkeresztelkedett, Jézus is eljött, és János megkeresztelte őt. Amint feljött a vízből, megnyíltak az egek, s <Jézus> látta a Szentlelket galamb alakjában, ahogy alászállott és belément. És hang (hallatszott) az égből, amely ezt mondta: »Te vagy az én szeretett fiam, benned gyönyörködöm.« Majd újra: »Majd szültelek téged.« és rögtön nagy fény világította be a helyet. Amikor ezt látta – mondja –, János így szólott hozzá: »Ki vagy te, Uram?« Majd megint hang hallatszott az égből feléje: »Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm.« És akkor – mondja – János leborult előtte, és azt mondta: »Kérlek. Uram, te keresztelj meg engem.« Ő azonban elhárította, mondván: »Hagyd, mert így illő, hogy beteljesedjék minden.«” (*Epiphanius, Haer. 30. 13. 7-8*);

HébEv 2: De abban az evangéliumban, amelyet héber nyelven jegyeztek le, a nazoreusok ezt olvassák: „leszállott rá a Szentlélek teljes forrása”. Az Úr ugyanis lélek, s ahol az Úr lelke, ott van a szabadság... ezután az evangéliumban, amelyet az előbb említettünk, ezeket találtam megírva: „Történt pedig, hogy amikor az Úr kiemelkedett a vízből, rászállott a Szentlélek teljes forrása, és rajta nyugodott, s azt mondotta neki: Fiam, minden prófétaim rád vártam, hogy eljőjj, és megnyugodjam benned. Mert te vagy az én nyugalomom, te vagy az én elsőszülött fiam, aki mindörökké uralkodol.” (*Hieronymus, Comm. IV in Is. 11, 2*);

NazEv 2: A Héberék szerinti evangélium (amelyet káld, illetve szír nyelven, ám héber betűkkel jegyeztek le, s amelyet a nazoreusok a mai napig használnak), az apostol szerinti, vagy ahogy a legtöbben ismerik, a Máté szerinti (amely a caesareai könyvtárban is megvan), beszél el a következő történetet: Íme az Úr anyja és testvérei mondták neki: „Keresztelőd János keresztel a bűnök bocsánatára, menjünk, és keresztelkedjünk meg általa.” De ő ezt válaszolta nekik: „Mit vétettem, hogy menjek. és megkeresztelkedjem általa? Hacsak az, amit most mondtam, nem tudatlanság.” (*Hieronymus, Contra Pelag. III, 2*)

Mk 1, 16-20: ¹⁶Amikor a Galileai-tenger partján járt, meglátta Simont és András, a Simon testvérét, amint hálót vetettek a tengerbe, mivel halászok voltak ¹⁷és így szólt hozzájuk Jézus: „Jöjjetek utánam, és emberhalászokká teszlek benneteket.” ¹⁸Erre azok a hálót otthagya azonnal követték őt. ¹⁹Amikor kissé továbbment, meglátta Jakabot, a Zebedeus fiát és Jánost, a testvérét, amint a hálót rendezgették a hajójában ²⁰és azonnal elhívta őket, azok pedig apjukat, Zebedeust a napszamosokkal együtt a hajójában hagyva, elmentek őtána.

Mk 1, 40-45: ⁴⁰Odament hozzá egy leprás, aki könyörögve és térdre borulva így szólt hozzá: „Ha akarod, meg tudsz tisztítani.” ⁴¹Jézus megszánta, kezét kinyújtva megérintette, és így szólt hozzá: „Akarom, tisztulj meg!” ⁴²És azonnal eltávozott róla a lepra, és megtisztult. ⁴³Jézus erőlyesen rászólva azonnal elküldte, ⁴⁴és ezt mondta neki: „Vigyázz, senkinek semmit el ne mondj, hanem menj el, mutasd meg magadat a papnak, és ajánld fel tisztulásodért, amit Mózes rendelt - bizonyosságul nekik!” ⁴⁵Az pedig elment, és elkezdte mindenfelé hirdetni és híresztelni az esetet, úgyhogy Jézus nem mehetett többé nyíltan városba, hanem kint, lakatlan helyeken tartózkodott, és oda mentek hozzá mindenfelől.

Mk 2, 15-17: ¹⁵És történt, hogy mikor Lévi házában az asztalnál ült, sok vámszedő és bűnös is odatelepedett Jézus és tanítványai mellé, mivel sokan voltak, és követték őt. ¹⁶Amint a farizeusok közül való írástudók látták, hogy bűnösökkel és vámszedőkkel eszik együtt, szóltak tanítványainak, hogy a vámszedőkkel és bűnösökkel eszik. ¹⁷Amikor ezt Jézus meghallotta, így szólt hozzájuk: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek; nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem hogy a bűnösöket.”

EbionÉv 1: Az általuk használt evangéliumban, amelyet Máté szerintinek neveznek, s amely nem a legteljesebb, sőt meghamisított és megcsönkített változat (ezt héber evangéliumnak is hívják), az szerepel, hogy: „Jött egy bizonyos Jézus nevű, harminc év körüli férfi, aki kiválasztott minket. Kafamaumba menvén belépett Simon házába, akit Péternek neveznek, s száját szóra nyitván így szólt: A Tibériás-tó mentén járva kiválasztottam Jánost és Jakabot, Zebedeus fiait, és Simont, András, Tádét és a zelóta Simont, iskarióti Júdást és téged is Máté, elhívtalak, amint a vámnál ültél, és te követél engem. Azt akarom tehát, hogy ti legyetek a tizenkét apostol, bizonyosságul Izrael számára.” (*Ephraim, Haer. 30. 13. 2-3*)

PEger2 2: Odament hozzá egy leprás, és így szólt: „Jézus Mester, miközben leprásokkal vándoroltunk és velük együtt ettünk a fogadóknak, magam is leprás lettem. Azért, ha akarod, tisztíts meg.” Az Úr pedig mondta neki: „Akarom, tisztulj meg!” És a tisztátalanság azonnal eltávozott tőle, és az Úr ezt mondta: „Menj, mutasd meg magad a papoknak, és ajánld fel tisztulásodért, amit Mózes rendelt, és többé ne vétekezzél...”

(**Justin Martyr, Apologia I 1,15.8**) **POxy1224 1:** És az írástudók, [farizeusok] és papok dühösek voltak, amikor látták, hogy bűnösök közé vegyülve [hever] az asztalnál. De Jézus meghallotta [ezt és mondta:] Az egészségeseknek nincs szükségük [orvosra].

Mk 2, 18-20: ¹⁸János tanítványai és a farizeusok tartották a böjtöt. Odamentek Jézushoz, és így szóltak hozzá: „Miért böjtölnék János tanítványai és a farizeusok tanítványai, a te tanítványaid pedig miért nem böjtölnék?” ¹⁹Jézus ezt mondta nekik: „Vajon böjtölhet-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? Addig, amíg velük van a vőlegény, nem böjtölhetnek. ²⁰De eljön az a nap, amikor elvétetik tőlük a vőlegény, és akkor azon a napon böjtölni fognak.”

Mk 2, 21-22: ²¹Senki sem varr foltot új posztóból régi ruhára, mert a toldás kitépne belőle, az új a régiből, és még csúnyább szakadás támadna. ²²És senki sem tölt újbort régi tömlőbe, mert szétrepesztené a bor a tömlőt, s odalenne a bor is, a tömlő is hanem az újbort új tömlőbe való.”

Mk 3, 1-6: ¹Ezután ismét a zsinagógába ment. Volt ott egy sorvadttal kezű ember. ²Figyelték Jézust: vajon meggyógyítja-e szombatban, hogy vádat emelhesse ellene. ³Ekkor ezt mondta a sorvadttal kezű embernek: „Állj ki középre!” ⁴Hozzájuk pedig így szólt: „Szabad-e szombatban jót tenni, vagy rosszat tenni, életet megmenteni, vagy kioltani?” De azok hallgattak. ⁵Ekkor haragosan végignézett rajtuk, és sajnálta őket szívük keménysége miatt, majd így szólt ahhoz az emberhez: „Nyújtsd ki a kezedet!” Erre az kinyújtotta, és meggyógyult a keze. ⁶A farizeusok pedig kimenve, a Heródes-pártiakkal együtt azonnal arról táncskoztak, hogyan végezzenek vele.

Mk 3, 23-27: ²³Jézus odahívta őket, és példázatokban szólt hozzájuk: „Hogyan űzheti ki a Sátán a Sátánt? ²⁴Ha egy ország meghasonlik önmagával, nem maradhat meg az az ország ²⁵és ha egy háznép hasonlik meg önmagával, az a háznép sem maradhat meg. ²⁶Ha tehát a Sátán önmaga ellen támadt, és meghasonlott, akkor szintén nem maradhat meg tovább, hanem vége van. ²⁷Viszont senki sincs, aki egy erős ember házába hatolva el tudná rabolni annak javait, ha csak előbb meg nem kötözi azt az erős embert, akkor kirabolhatja a házát.”

TamEv 27: ¹„Ha ti nem tartózkodtok a világtól, nem találjátok meg a királyságot.

²Ha ti nem teszitek a Sabbátot Sabbáttá, nem látjátok meg az Atyát.”

TamEv 104: ¹Azok mondják [Jézusnak]: „Jöjj, imádkozzunk és böjtöljünk ma!”

²Jézus így szólt: „Mi hát a bűn, amit elkövettem, vagy hol győztek le engem? Hanem amikor a vőlegény kijön a menyegzői szobából, akkor böjtöljünk és imádkozunk.”

TamEv 47: ¹Jézus mondja: „Egy embernek lehetetlen két lovat megülni, vagy két íjat feszíteni.

²És egy szolgának lehetetlen két urat szolgálni. Vagy tiszteli az egyiket, és gyalázza a másikat.”

³„Egy ember sem iszik óbort, és utána azonnal újbort kíván inni.

⁴És újbort nem tesznek régi tömlőkbe, nehogy szétrepessze; sem óbort nem tesznek (egy) új tömlőbe, nehogy tönkregyege azt.

⁵Egy régi foltot nem varrnak új ruhára, mert szakadás keletkezik.”

NazEv 10: Abban az evangéliumban – amelyet a nazoreusok és az ebioniták használtak, s amelyet nemrégiben fordítottunk le héber nyelvről görögre – és amelyet a többség a hiteles Máténak tart –, az az ember, akinek a keze elszáradt, kőművesként szerepel, s e szavakkal könyörgött segítségért: „Kőműves voltam, kezemmel kerestem meg a kenyerem, kérlek téged, Jézus, add vissza egészségemet, hogy ne kelljen szégyenszemre élelemért koldulnom.” (*Hieronimus, Comm. in Mt 12, 13*)

TamEv 35: ¹Jézus mondja: „Lehetetlen, hogy valaki be-menjen egy erős (ember) házába. (és) erőszakkal elragadja azt, hacsak meg nem kötözi kezét. ²Akkor majd kifosztja a házát.” (**Clement, Exc. ex Theod. 52.1**)

Mk 3, 28-30: ²⁸„Bizony, mondom néktek, minden bűn meg fog bocsáttatni az emberek fiainak, még a káromlások is, bármennyi káromlást szólnak, ²⁹de ha valaki a Szentlelket káromolja, az nem nyer bocsánatot soha, hanem vétkes marad bűne miatt örökké.” ³⁰Azt terjesztették ugyanis, hogy tisztátalan lélek van benne.

Mk 3, 31-35: ³¹Ekkor megérkeztek anyja és testvérei kint megállva beküldtek hozzá, és hívták őt. ³²Körülötte pedig sokaság ült, és szóltak neki: „Íme, anyád, a fivéride és nővéride odakint keresnek téged!” ³³De ő így válaszolt nekik: „Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?” ³⁴És végignévezve a körülötte körben ülőkön, így szólt: „Íme, az én anyám és az én testvéreim.” ³⁵Aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fivérem, nővérem és az én anyám.”

Mk 4, 2-9: ²Sokat tanította őket példázatokban és ezt mondta nekik tanítás közben: ³„Halljátok! Íme, kiment a magvető vetni, ⁴és történt vetés közben, hogy egyik mag az útfélre esett, de jöttek a madarak, és felkapkodták. ⁵Másik mag a sziklás helyre esett, ahol kevés volt a föld, és azonnal kihajtott, mert nem volt mélyen a földben ⁶amikor pedig felkelt a nap, megperzselődött, és mivel nem volt gyökere, kiszáradt. ⁷Egy másik a tövisek közé esett, de a tövisek megnőttek, megfojtották, és így nem hozott termést. ⁸A többi pedig a jó földbe esett, és termést hozott, miután kikelt és szárba szökken, és meghozta egyik a harmínszorosát, másik a hatvanszorosát, sőt némelyik a százszorosát is.” ⁹Majd hozzátette: „Akinek van füle a hallásra, hallja!”

Mk 4, 10-12: ¹⁰Amikor egyedül maradt, a körülötte levők a tizenkettővel együttlé megkérdezték őt a példázatokról. ¹¹Jézus így szólt hozzájuk: „Nektek megadatott az Isten országának titka, de a kívülvalóknak minden példázatokban adatik ¹²hogy akik néznek, nézzenek ugyan, de ne lássanak, és akik hallanak, halljanak ugyan, de ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és bűneik meg ne bocsáttassanak.”

TamEv 44: ¹Jézus mondja: „Aki az Atyát káromolja, megbocsáttatik neki. ²Aki a Fiút káromolja, megbocsáttatik neki. ³De aki a Szentlelket káromolja, annak nem bocsáttatik meg sem a földön, sem a mennyben.

TamEv 99: ¹A tanítványok mondták neki: „Testvéreid és anyád kint állnak.”

²Ő mondta nekik: „Azok itt, akik Atyám akaratát cselekszik, azok testvéreim és anyám. ³Ők azok, akik be fognak menni Atyám országába.”;

EbionEv 5: Ráadásul tagadják, hogy ő (ti. a Megváltó) ember lenne, világosan kitétszik ez abból a válaszból, amit a Megváltó mondott, amikor hírül hozták neki, hogy: „Íme, anyád és fivéride kint állanak”; (erre ő azt mondotta), hogy: „Ki az én anyám, és kik az én fivérideim?” És kiterjesztvén kezét a tanítványok felé így szólt: „Ők az én fivérideim, anyám és nővérideim, akik végrehajtják az én Atyám akaratát.” (*Epiphanius, Haer. 30. 14. 5; 2 Clem 9, 11*)

TamEv 9: ¹Jézus mondja: „Íme, kiment egy vető. Megtöltötte a kezét (maggal), (és) széthintette. ²Néhány az ösvényre esett, és jöttek a madarak, és fölsipegették azokat. ³Mások kövekre estek, és nem eresztettek gyökert a földbe, és nem növesztettek kalászt. ⁴És mások tövisek közé estek, azok megfojtották a magokat, és férgek ették meg. ⁵És mások jó földbe hullottak, és jó termést hoztak. Termett hatvanszorosat, százhuszszorosat.” (*1 Clem 24, 5; Justin, Dial. 125.1*)

JkApok [CG I,2] 7,1-10: Kezdetben példabeszédekben beszéltem nektek, és ti nem értettétek meg.

Mk 4, 21: ²¹Ezután így szólt hozzájuk: „Vajon azért veszik-e elő a lámpást, hogy a véka alá tegyék, vagy az ágy alá? Nem azért, hogy a lámpatartóba tegyék?”

Mk 4, 22: ²²Mert nincs semmi rejtett dolog, ami ki ne derülne, és semmi titok, ami napfényre ne jutna.”

Mk 4, 24-25: ²⁴Ezt is mondta nekik: „Vigyázzatok, hogy mit hallotok! Amilyen mértékkel mérték, olyannal mérnek nektek, sőt ráadást is adnak. ²⁵Mert akinek van, annak adatik, és akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van.”

TamEv 33: ¹Jézus mondja: „Amit majd füleddel hallasz {a másik füllel} háztetődről hirdesd.

²Mert senki nem gyűjt lámpást (és) teszi véka alá, sem nem teszi azt egy rejtett helyre. ³Hancem lámpatartóba teszi, úgymint mindenki, aki bejön vagy kimegy, látni fogja fényét.”

(POxy654 5) TamEv 5: ¹Jézus mondja: „Ismerjétek meg, ami a szemetek előtt van, és ami el van rejtve előletek, világossá lesz számotokra. ²Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne nyilvánítatna.”

6: ¹Tanítványai megkérdezték, (és) ezt mondták neki: „Akarod, hogy böjtöljünk? És hogyan imádkozzunk és adjunk alamizsnát? És milyen étkezési előírásokat tartunk meg?”

²Jézus mondja: „Ne hazudjatok. ³És ne tegyétek, amit gyűlöltök.

⁴Mert minden lelepleződik <az igazság> látásában.

⁵Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne jelentődne. ⁶És nincs semmi eltakarva, ami leleplezetlenül maradna.

TamEv 41: ¹Jézus mondja: „Akinek van (valami) a kezében, (valami több) adatik annak.

²És akinek nincs semmije, attól még az a kevés is elvétetik, amije van.”

Mk 4, 26-29: ²⁶Jézus ezt is mondta: „Úgy van az Isten országa, mint amikor az ember elvetette a magot a földbe, ²⁷azután alszik és felkel, éjjel és nappal: a mag sarjad és nő, ő pedig nem tudja, hogyan. ²⁸Magától terem a föld, először zöld sarjat, azután kalászt. azután érett magot a kalászsban. ²⁹Amikor pedig a termés engedi, azonnal nekiereszti a sarlót, mert itt az aratás.”

TamEv 21: ¹Mária mondta Jézusnak: „Mihez hasonlítanak tanítványaid?”

²Ő mondta: „Szolgákhoz hasonlítanak, akikre egy olyan föld bízott, mely nem az övék. ³Amikor a föld tulajdonosai megérkeznek, ezt mondják majd: 'Adjátok át nekünk földünket.' ⁴(De) ők mezítelenek azok jelenlétében, úgy hogy átadják azt nekik, hogy átadják nekik földjüket.”

⁵Ezért mondom: „Amikor a ház urának tudomására jut, hogy tolvaj közeledik, őrségbe áll, még mielőtt az megérkezne, (és) nem engedi azt betörni házába, az ő birtokába, hogy elvigye javait.

⁶(De) ti álljatok őrséget a világ ellen! ⁷Nagy erővel övezétek fel csípőtököt, úgy hogy a tolvajok ne találjanak utat hozzátok férközni.”

⁸„Mert a szükségesek, amire ti vártok (vágyakozva), megtaláltnak.

⁹Kell lennie köztetek egy bölcs embernek! ¹⁰Amikor a termés megérett, eljött sietve sarlóval kezében, (és) learatta azt.

¹¹Akinek van füle a hallásra, hallja!.”;

JkApok [CG 1,2] 8,1–10: Mert az ige gabonamaghoz hasonló. Mikor valaki elvetette, bizalmat helyezett belé, s mikor kihajtott, szerette, miután egy mag helyett sokat látott, és abból, hogy dolgozott, jóléte lett, mert a magból eledelt készített. S még vetőmag is maradt neki belőle. Ugyanígy fogadjátok be a mennyeknek országát. Ezt ha nem szerzitek meg ismeret által, nem találhatjátok meg. Ezért mondtam néktek: „Legyetek éberek, ne tévelyegjétek!”

Mk 4, 30-32: ³⁰Majd így folytatta: „Mihez hasonlítsuk az Isten országát, vagy milyen példázatba foglaljuk? ³¹Olyan, mint a mustármag: mikor elvetik a földbe, kisebb minden magnál a földön, ³²miután pedig elvetették, megnő és nagyobb lesz minden veteményénél, és olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészket rakhatnak az égi madarak.”

TamEv 20: ¹A tanítványok mondták Jézusnak: „Mondd meg nekünk, mihez hasonlít a mennyek országa!”

²Ő mondta nekik: „Egy mustármaghoz hasonlít. ³<Az> a legkisebb a magok között. De amikor megművelt földbe esik, nagy ágat hajt, (és) az ég madarainak menedéke lesz.”

Mk 6, 4: ¹Jézus pedig így szólt hozzájuk: „Nem vetik meg a prófétát másutt, csak a házában, a rokonai között és a saját házában.”

(POxy1 6) TamEv 31: ¹Jézus mondja: „Egyetlen prófétát sem fogad el (saját) faluja. ²Egy orvos nem gyógyítja meg azokat, akik ismerik őt.”

Mk 7, 1-5: ¹Köréje gyűltek a farizeusok és néhányan az írástudók közül, akik Jeruzsáleből jöttek, ²és észrevették, hogy némelyik tanítványa tisztátalan, vagyis mosdatlan kézzel étkezik. ³A farizeusok és általában a zsidók ugyanis addig nem esznek, míg meg nem mosták a kezüket egy maréknyi vízzel, mert ragaszkodnak a vének hagyományaihoz, ⁴és amikor hazamennek a piacról, addig nem esznek, míg meg nem mosakodtak. Sok egyéb más is van, amit hagyományként átvettek és őriznek, amilyen például a poharak, korsók, rézedények és fekhelyek megmosása. ⁵Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók: „Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyományai szerint, és miért étkeznek tisztátalan kézzel?” + **11, 27-28:** ²⁷Ismét bementek Jeruzsálcmba. És miközben Jézus körüljárt a templomban, odamentek a főpapak, az írástudók és a vének, ²⁸és így szóltak hozzá: „Milyen hatalommal cselekszed ezeket, és ki adta neked a hatalmat arra, hogy ilyeneket tegyél?”

Mk 7, 6-8: ⁶Ő pedig ezt válaszolta nekik: „Találón prófétált Ézsaiás rólatok, ti képmutatók, amint meg van írva: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. ⁷Hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai. ⁸Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok.”

Mk 7, 14-15: ¹⁴Ismét odahívta a sokaságot és így szólt hozzájuk: „Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg: ¹⁵Nincs semmi, ami kívülről jutva az emberbe tisztátalanná tehetné őt hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná.”

POxy840 2: Akkor fogata őket, és elvitte magával a megtisztulás helyére, és besétáltak a templomba. Ott találkoztak egy farizeussal és egy Levi nevű főpappal. akik ezt mondták a Szabadítónak: „Ki adott rá engedélyt, hogy a megtisztulásnak ezen a helyen tartózkodj. és feltekints ezekre a szent edényekre, amikor nem fürdöttél meg, és tanítványaid sem mosták meg lábukat? De ti szennyesen vonultatok be ebbe a templomba, ahová senki nem jön be, és nem merészel ránézni ezekre a szent edényekre a nélkül, hogy előzőleg meg ne fürödj. és ruhát ne cserélne.” Ekkor a Szabadító, aki tanítványai oldalán állt, ezt válaszolta nekik: „Ti tehát tiszták vagytok ebben a templomban állva?” Az így felelt: „Tiszta vagyok, mert megfürödtem Dávid medencéjében, és lementem az egyik lépcsőn és feljöttem a másikon, és tiszta, fehér ruhát vettem magamra. És csak azt követően jöttem, hogy szemléljem a szent edényeket.” „Jaj néktek – mondta a Szabadító –, vakok vagytok, akik nem láttok! Megmosakodtatok ebben a folyóvízben, amelyben kutyák és disznók dagonyáznak éjjel és nappal, és megmostátok és lesikáltátok külső bőrötöket, amit utcalányok és furulyás-lányok szintén bekennek és mosnak és síkálnak, szépitve magukat buja férfiaknak, miközben belül tele vannak mindenféle skorpiókkal és igaztalansággal. De tanítványaim és én magam, akiket ti azzal kárhoztattok, hogy nem mosakodtunk meg, a mennyből alászálló élő vízzel mostuk meg magunkat. De jaj azoknak, akik...”

PEger2 3: „Találón prófétált Ézsaiás rólatok, amikor ezt mondta: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. Hiába tisztelnek engem, (ha tanításuk pusztán emberek) rendelkezései.

TamEv 14: ¹Jézus ezt mondta nekik: „Ha böjtöltök, magtoknak szereztek bünt. ²És ha imádkoztok, ítéletben lesz részetek. ³És ha alamizsnát adtok, rosszat tesztek lelketeknek.

⁴És ha valamely területre bementek, és helyről helyre vándoroltok, (és) ők befogadnak, (akkor) azt egyétek, amit elétek tesznek. Gyógyítsátok a köztük levő beteget!

⁵Mert ami bemeleg szátokon, nem fog bemocskolni titeket. Sokkal inkább az mocskol be, ami kijön a szátokon.”

Mk 8, 27-30: ²⁷Jézus pedig elindult tanítványaival együtt Cézarea Filippi falvaiba. Útközben megkérdezte tanítványaitól: „Kinek mondanak engem az emberek?” ²⁸Ők így feleltek: „Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, ismét mások pedig egynek a próféták közül.” ²⁹Jézus tovább kérdezte őket: „Hát ti kinek mondotok engem?” Péter így válaszolt neki: „Té vagy a Krisztus.” ³⁰Jézus ekkor rájuk parancsolt, hogy senkinek ne beszéljenek őrála.

Mk 8, 31-33: ³¹És tanítani kezdte őket arra, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, és el kell vettetnie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, és meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia. ³²Jézus nyíltan beszélt erről a dologról. Péter ekkor magához vonva őt meg akarta dorgálni. ³³Ő azonban megfordulva tanítványaira tekintett, megdorgálta Pétert, és ezt mondta: „Távozz tőlem, Sátán, mert nem az Isten szerint gondolkazol, hanem az emberek szerint.”

Mk 8, 34: ³⁴Ekkor magához hívta a sokaságot tanítványaival együtt, és ezt mondta nekik: „Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és köveszen engem.”

Mk 9, 1: ¹Azután így szólt hozzájuk: „Bizony, mondom néktek, hogy vannak az itt állók között némelyek, akik nem ízelelik meg a halált addig, amíg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.”

TamEv 13: ¹Jézus mondta a tanítványainak: „Hasonlítsatok engem, és mondjátok meg, kihez vagyok hasonló?”

²Simon Péter mondta neki: „Egy igaz küldöthöz hasonlítasz.”

³Máté mondta neki: „Egy (különösen) bölcs filozófushoz hasonlítasz.”

⁴Tamás ezt mondta neki: „Mester, az én szám nem bírná elviselni, hogy kimondja, kire hasonlítasz.”

⁵Jézus így szólt: „Nem vagyok a mestered. Mert itál, és megmámorosodtál a buzogó forrásnál, melyet én mértem ki.”

⁶És fogta őt, (és) félrevonta, (és) három szót mondott neki.

⁷De amikor Tamás visszatért társaihoz, azok megkérdezték tőle: „Mit mondott neked Jézus?”

⁸Tamás ezt mondta nekik: „Ha egyet is megmondok azokból a szavakból, amelyeket ő nekem mondott, köveket ragadtok, és rám dobjátok, és tűz jön ki a kövekből (és) megéget titeket.”

JkApok [Cg 1,2] 5,31–6,11: Vessétek hát meg a halált, és törődjetek az élettel! Emlékezzetek az én keresztemre és halálomra, és élni fogtok.

Én pedig válaszoltam, szóltam hozzá:

– Uram, ne beszélj nekünk a keresztről és a halálról, mert távol vannak tőled!

Felelt az Úr, szólt:

– Bizony mondom néktek: senki sem üdvözülni, ha csak nem hisz az én keresztemben. Akik pedig hittek az én keresztemben, övék az Isten országa.

TamEv 55: ¹Jézus mondja: „Aki nem gyűlöli apját és anyját, nem lehet az én tanítványom.

²És aki nem gyűlöli fivérét és nővérét, (és) hozzám hasonlóan nem veszi fel keresztyét, nem lesz méltó hozzám.”

101: ¹Aki nem gyűlöli [apját] és anyját, ahogy én, nem lesz képes az én [tanítványommá] válni. ²És aki [nem] szereti [apját és] anyját, ahogy én, nem lesz képes az én [tanítványommá] válni.

³Mert az én anyám [...] de az igazi [anyám] életet adott nekem.”

TamEv 18b: „³Boldog, aki meg fog állni a kezdetben. És ő tudni fogja a véget, és nem fogja megízlelni a halált.”

Mk 9, 34: ³⁴Ők azonban hallgattak, mert arról vitakoztak az úton egymással, hogy ki a legnagyobb? + **10, 43:** ⁴³De nem így van közöttetek, hanem aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen szolgátok

Mk 9, 40: ⁴⁰„mert aki nincs ellenünk, az mellettünk van.”

Mk 10, 13-16: ¹³Ekkor kisgyermeket vittek hozzá, hogy megérintse őket, a tanítványok azonban rájuk szóltak. ¹⁴Amikor ezt Jézus észrevette, megharagudott, és így szólt hozzájuk: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket. és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁵Bizony, mondom néktek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen sem megy be abba.” ¹⁶Ekkor átölelte és kezét rájuk téve megáldotta őket.

Mk 10, 17-22: ¹⁷Amikor útnak indult, odafutott hozzá egy ember, és térdre borulva előtte, azt kérdezte tőle: „Jó Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” ¹⁸Jézus így szólt hozzá: „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó az egy Istenen kívül. ¹⁹Tudod a parancsolatokat: Ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, ne károsíts meg senkit, tiszteld apádat és anyádat.” ²⁰Az pedig ezt mondta neki: „Mester, mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.” ²¹Jézus miután rátekintett, megkedvelte, és ezt mondta neki: „Égy valami hiányzik még belőled: menj, add el, amid van, és oszd szét a szegények között, akkor kincsed lesz a mennyben azután jöjj, és kövess engem.” ²²A válasz miatt elborult az ember arca, és szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt.

TamEv 12: ¹A tanítványok mondták Jézusnak: „Tudjuk, hogy el fogsz menni közülünk. Ki lesz a nagy főlöttünk?”

²Jézus mondta nekik: „Bárhonnan jöttetek, Jakabhoz, az Igazhoz kell mennetek, akiért az ég és a föld keletkezett.”

POxy1224 2: És imádkozzatok ellenségeitekért. Mert, aki nincs ellened, melletted van. Aki ma távol van, holnap közel lesz hozzád...

TamEv 22: ¹Jézus csecsemőket látott, akik szoptak.

²Ezt mondta tanítványinak: „E szopós kicsinyek hasonlítanak azokhoz, akik bemennek a királyságba.”

³Ők ezt mondták neki: „Akkor mi úgy megyünk be a királyságba, mint kicsinyek?”

⁴Jézus így szólt hozzájuk: „Amikor a kettőt eggyé teszitek és a belsőt olyanná teszitek, mint külsőt, és a külsőt, mint a belsőt, és a fentit, mit a lentit – ⁵ami annyi, hogy a férfit és a nőt egyetlen eggyé tenni, úgyhogy a férfi nem lesz férfi és a nő nem lesz nő – és amikor szemeket szemmé tesztek és kezet kézzé és lábat lábba, ábrázatot ábrázattá, ⁷akkor fogtok bemenni [a királyságba].”

NazEv 16: Írva áll egy bizonyos evangéliumban, amelyet Héberék szerintinek neveznek (...): „Azt mondta neki – így olvasható – egy másik gazdag: Mester, mi jót tegyek, hogy éljek? Azt válaszolta neki (ti. Jézus): Ember, tedd a törvényt és a prófétákat. Ő így válaszolt: Megtettem. Mondotta neki: Menj, add el mindenedet, amid csak van, oszd szét a szegények között, és jöjj, kövess engem. A gazdag azonban vakarni kezdte a fejét, és nem tetszett neki. Ezt mondotta neki az Úr: Hogy mondhatod, megtettem a törvényt és a prófétákat? Hiszen meg van írva a törvényben: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat; és íme, sok testvérednek, Ábrahám fiainak porlepi ruháját, éhenhalnak, a te házad pedig teli van mindenféle jóval, de sehogyan sem jut abból semmi nekik. Azután megfordult, és így szólt tanítványához, Simonhoz, aki ott ült mellette: Simon, Jóna fia, könnyebb a tevének átmennie a tű fokán, mint a gazdagnak bejutnia a mennyek országába.” (*Origenes, Comm. lat. in Mt 15, 14 ad Mt 19, 16-24*)

Mk 10, 28-30: ²⁸Péter megszólalt, és ezt mondta neki: „Íme, mi elhagytunk mindent, és követőid lettünk.” ²⁹Jézus így szólt: „Bizony, mondom néktek: senki sínes, aki elhagyta házát vagy testvéreit, anyját vagy apját, gyermekeit vagy szántóföldjeit énértem és az evangéliumért, ³⁰és ne kapna százannyit: most ebben a világban házakat és testvéreket, anyát, gyermeket, és szántóföldeket üldöz-tetésekkel együtt, a jövődő világban pedig örök életet.”

Mk 10, 31: ³¹„Ellenben sok elsőből lesz utolsó, és sok utolsóból lesz első.”

Mk 11, 22-23: ²²Jézus így válaszolt nekik: „Higgyetek Istenben! ²³Bizony, mondom néktek, hogy aki azt mondja ennek a hegynek: Emelkedjél fel, és vedd magadat tengerbe! – és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy amit mond, az megtörténik –, annak meg is adatik az.”

JkApok [CG 1,2] 4,22–37:

Én pedig válaszoltam, mondtam Neki:

– Uram, engedelmeskedhetünk neked, ha akarsz, mert elhagytuk atyáinkat és falvainkat, követtünk téged. Add meg hát nekünk, hogy ne kísértsen minket a gonosz ördög!

– Az Úr felelt, szólt:

– Mi lesz a ti jutalmatok, ha cselekszitek az Atya akaratát, s nem nyertek ajándéku látviszonzást, amikor a Sátán megkísért titeket? De ha szorongat titeket a Sátán, és ha üldöznek, és teszitek az ő akaratát, én mondom: Ő szeretni fog titeket, és egyenlővé tesz titeket velem.

(POxy654 4) TamEv 4: ¹Jézus mondja: „Nem tétovázik majd az aggastyán az ő napjaiban megkérdezni egy hét napos gyermeket az élet helye felől, és élni fog.

²Mert sok első lesz utolsó,

³és ők egyedülivé lesznek.”

TamEv 48: Jézus mondja: „Ha ketten egy és ugyanazon házban megbékélnék egymással, (akkor) ők azt mondják majd a hegynek: ‘Menj odébb’, és az odébb fog menni.”

106: ¹Jézus mondja: „Amikor a kettőt eggyé teszitek, akkor lesztek az ember fiai.

²És amikor azt mondjátok: ‘Hegy, menj odébb’, az odébb fog menni.”

Mk 12, 1-12: ¹Jézus ekkor példázatokban kezdett szólani hozzájuk: „Egy ember szőlőt ültetett, körülkerítette, borsajtót ásott, és őrtornyot épített. Azután bérbe adta munkásoknak, és idegenbe távozott. ²Majd amikor eljött az ideje, elküldött a munkásokhoz egy szolgát, hogy megkapja a részét a szőlő terméséből. ³De azok megfogták a szolgát, megverték, és elküldték üres kézzel. ⁴Ismét elküldött hozzájuk egy másik szolgát, ezt meg fejbe verték, és meggyalázták. ⁵Újból küldött egy szolgát ezt megölték, azután sok más szolgát is, akik közül némelyeket megvertek, másokat megölték. ⁶Egyvalakije volt még, a szeretett fia. Utoljára őt küldte el hozzájuk, mert így szól: Fiamat meg fogják becsülni. ⁷A munkások azonban ezt mondták maguk között: Ez az örökös, gyertek, öljük meg, és mienk lesz az örökség! ⁸Megragadták, megölték, és kidobták a szőlőn kívülre. ⁹Mit tesz hát majd a szőlő ura? Eljön, és elveszíti a munkásokat, azután másoknak adja a szőlőt. ¹⁰Ezt az írást sem olvastátok: Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő. ¹¹az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünkben?” ¹²Ekkor szerették volna elfogni őt, de féltek a sokaságtól. Rájöttek ugyanis, hogy róluk mondta a példázatot. Ezért otthagyták őt, és elmentek.

Mk 12, 13-17: ¹³Elküldtek hozzá a farizeusok és a Heródes-pártiak közül néhányat, hogy szóval csalják tőrbe. ¹⁴Odamentek tehát, és így szóltak hozzá: „Mester, tudjuk, hogy igaz vagy, és nem tartasz senkitől, mert nem veszed figyelembe az emberek tekintélyét, hanem az igazsághoz ragaszkodva tanítod az Isten útját. Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem? Fizessük-e, vagy ne fizessük?” ¹⁵Ő pedig ismervé képmutatásukat, ezt mondta nekik: „Mit kísértetek engem? Hozzatok nekem egy dénárt, hogy megnézzem.” ¹⁶Hoztak egyet, és akkor Jézus megkérdezte: „Kicé ez a kép és ez a felirat?” Ők pedig így feleltek: „A császáré.” ¹⁷Ekkor Jézus ezt mondta nekik: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.” És igen elcsozátkoztak rajta.

Mk 12, 31: ³¹„A második ez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.”

TamEv 65-66: ¹Ő mondta: „Egy [uzsorásnak] szőlőse volt. Kiadta azt szőlőmunkásoknak, hogy megműveljék, (és) megkapja tőlük a termést. ²Elküldte szolgáját, hogy a szőlőmunkások átadhassák neki a szőlő termését. ³Azok megragadták a szolgát, megverték, (és) majdhogy megölték. A szolga elment (vissza, és) megmondta urának. ⁴Ura ezt mondta: „Talán <ők> nem ismert<ék> fel.” ⁵Másik szolgát küldött, (és) a szőlőmunkások megverték e másodikat is. ⁶Akkor az úr elküldte fiát, (és) mondta: „Talán fiamhoz tisztelettel viszonyulnak.” ⁷(De) a szőlőmunkások tudván, hogy ő a szőlő örököse, megragadták és megölték.

⁸Akinek van füle, halljal!”

„Jézus mondja: Mutassátok meg nekem a követ, melyet az építők megvetettek. Az a szegletkő.”

TamEv 100: ¹Jézusnak egy aranypénzt mutattak, és mondták neki: „Cézár emberei adót követelnek tőlünk.”

²Ő mondta nekik: „Adjátok Cézárnak, ami a Cézaré. ³Adjátok Istennek, ami az Istené. ⁴És ami az enyém, adjátok nekem.”;

Peger2 3: ...odament hozzá, hogy kísértse, mondván: „Jézus Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél, mert tetteid tanúsítják, hogy minden prófétánál nagyobb vagy. Mondd meg hát: Szabad-e a királyoknak megadni, ami uralkodásukhoz kijár nekik? Meg kell-e nekik adnunk, vagy nem?” De Jézus ismervén az ő gondolatukat, haragosan monda nekik: „Miért neveztek szátokkal Mesternek, amikor nem cselekszitek, amit mondok?”

TamEv 25: ¹Jézus mondja: „Szeresd testvéredet, mint életedet! ²Védeld meg őt, mint szemed fényét!”

Mk 12, 34: ¹⁴Jézus pedig, amikor látta, hogy értelmesen felelt, ezt mondta neki: „Nem vagy messze az Isten országától.” És többé senki sem merte őt megkérdezni.

Mk 13, 21: ²¹„Ha valaki akkor ezt mondja nektek: Nézd, itt a Krisztus! - vagy: Nézd, ott van! Ne higgyétek!”

Mk 13, 28-29: ²⁸„Tanuljátok meg a fügefáról vett példázatot: amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. ²⁹Igy ti is, amikor meglátjátok, hogy ezek történnek, tudjátok meg, hogy közel van ő, az ajtó előtt.” + **13, 22-23:** ²²„Mert hamis krisztusok és hamis próféták jelennek majd meg, jeleket és csodákat tesznek, hogy ha lehet, megtévezzék a választottakat. ²³Ti azonban vigyázzatok: előre megmondtam nektek mindent!” + **13, 6:** ⁶„Sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják: Én vagyok! - és sokakat megtévesztenek.”

Mk 14, 12: ¹²A kovásztalan kenyerek első napján, amikor a húsvéti bárányt szokták áldozni, így szóltak hozzá tanítványai: „Hol akarod megenni a húsvéti vacsorát, hol készítsük el?”

Mk 14, 27-30: ²⁷És akkor így szólt hozzájuk Jézus: „Mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok. ²⁸De miután feltámadtam, előttemek megyek Galileába.” ²⁹Péter ezt mondta neki: „Ha mindenki meg is botránkozik, én akkor sem.” ³⁰Jézus így szólt hozzá: „Bizony, mondom néked: te még ma, ezen az éjszakán, mielőtt kétszer megszólal a kakas, háromszor tagadsz meg engem.”

TamEv 82: ¹Jézus mondja: „Aki közel van hozzám, közel van a tüzhöz.

²És aki távol van tőlem, távol van a királyságtól.” (Origen, *In Jerem. hom. lat.* 20.3)

TamEv 113: ¹Tanítványai mondták neki: „A királyság – mely napon fog eljönni?”

²„Nem a várt módon jön el. ³Nem mondják majd: ‘Nézd, itt!’, vagy ‘Nézd, ott!’ ⁴Hanem az Atya királysága a föld fölött terül el, és az emberek nem látják azt.”

ApocPet 2: „Tanuljátok meg a fügefáról vett példázatot: amikor zsendülni kezd, és ágakat hajt, közel van a világ vége.” És én, Péter. Válaszoltam neki, és mondtam: „Magyarázd meg nekem a fügefát hogyan értitek azt? Mert a fügefa az ő idejében szüntelen kihajt, és minden évben termést hoz az ő gazdájának. Mit jelent hát a fügefa példázata? Nem értjük.” És a Mester válaszolt, és azt mondta nekem. „Nem értitek, hogy a fügefa Izrael háza? Olyan, mint amikor egy gazda fügefát ültetett, és az nem hozott termést. Éveken át kereste rajta a gyümölcsöt, és miután nem talált, így szólt a kert gondozójához: ‘Vágjátok ki ezt a fügefát, hogy ne tegye a mi kertünket terméketlenné.’ És a kert gondozója ezt mondta Urának: ‘Takarítsuk meg ágait, ássuk fel körülötte a földet és öntözzük meg. Ha akkor sem hoz termést, azonnal kiirtjuk a kertből, és másikat ültetünk a helyébe.’ Nem értitek, hogy a fügefa Izrael háza? Bizony mondom nektek, hogy amikor ágai zsendülnek az utolsó napokban, alkrisztusok jönnek el, és hamis elvárásokat ébresztenek: ‘Én vagyok a Krisztus, aki eljövendő ebbe a világba.’

EbionEv 7: Ők azonban önkényesen eltorzítják (a maguk számára) az igazság rendjét, kiforgatják a mondat értelmét, amely mindenkinek világos, a helyes szórend alapján, s egyrészt úgy tesznek, mintha a tanítványok mondanák: „Hol akarod, hogy elkészítsük neked a húsvéti lakomát?”, másrészt pedig vele (ti. Jézussal) ezt mondatják: „Nemde vágyva vágytam elfogyasztani veletek ezt a húsvéti lakomát?” (*Epiphanius, Haer.* 30. 22. 4)

Fayyum-töredék:

01 Ahogy ő kivette őket, mondta nekik: Mindnyájan

02 megbotránkoztok bennem az éjszaka folyamán

03 az írásek szerint: „Megverem a

04 pásztort, és a juhokat szétszélesztem.”

05 Akkor Péter így szólt: „Ha mindenki meg is botránkozik, én akkor sem.”

06 Jézus így szólt: „Mielőtt a kakas kétszer, háromszor megszólal

07 még ma megtagadsz engem.”

Mk 14, 36: ³⁶És így szólt: „Abbá, Atyám! Minden lehetséges neked: vedd el tőlem ezt a poharat mindazáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem amint te.”

Mk 14, 38: ³⁸„Virtasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlenségre.”

Mk 14, 58: ⁵⁸„Mi hallottuk, amikor ezt mondta: Én lerombolom a kézzel alkotott templomot, és három nap alatt mást építek, olyat, amit nem emberi kéz alkotott.”

Mk 14, 65: ⁶⁵Akkor némelyek elkezdték őt köpdösni, arcát betakarni és ütlegelni őt, és ezt mondták neki: „Most prófétálj!” A szolgák is arcul verték őt.

Mk 15, 1-5: ¹Korán reggel haladéktalanul határozatot hoztak a főpapok a vénekkel, az írástudókkal és az egész nagytanáccsal együtt. Azután Jézust megkötözve elvitték, és átadták Pilátusnak. ²Pilátus pedig megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” Ő így válaszolt neki: „Te mondod.” ³A főpapok hevesen vádolták őt. ⁴Pilátus ismét megkérdezte tőle: „Nem felelsz semmit? Nézd, mennyire vádolnak!” ⁵Jézus pedig többé semmit sem válaszolt, úgyhogy Pilátus nagyon elcsodálkozott.

Hippolytus, Refutation 5.8.11

Tertullian, De Baptismo 20.2; didasc. 2.8; AposConst 2.8.2

TamEv 71: Jézus mondja: „Le fogom [rombolni ezt a] házat, és senki nem tudja majd [újra] felépíteni azt.”

PétEv 3. 9: Egyesek pedig, akik ott voltak, szembeköpdösték, mások meg arcon ütötték, ismét mások náddal szurkálták, néhányan ostorral verték, mondván: „Ezzel a megtiszteltetéssel tiszteljük meg az Isten fiát!”

AcPilate 3, 2: Ezután Pilátus ismét bement a praetoriumba, és négy szemközt beszélt Jézussal, és megkérdezte: „Te vagy a zsidók királya?” Jézus így válaszolt Pilátusnak: „Magadtól kérdezed ezt, vagy mások mondták ezt neked rólam?” Pilátus így felelt Jézusnak: „Zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át téged nekem. Mit követeltél el?” Jézus ezt válaszolta: „Az én királyságom nem e világból való. Ha ugyanis e világból való volna a királyságom, akkor szolgálaim küzdenének azért, hogy ne adjanak a zsidók kezére. Így hát az én királyságom nem innen való.” Pilátus ezután ezt kérdezte tőle: „Tehát király vagy? Jézus így felelt: Te mondod, hogy király vagyok. Azért születtem és jöttem, hogy mindenki, aki az igazságtól van, hallja a szavam.” Mire Pilátus ezt jegyezte meg: „Mi az igazság?” Jézus így válaszolt neki: „Az igazság az égből van.” Mire Pilátus: „A földön nincs igazság?” Jézus ezt válaszolta: „Látod, hogyan ítélik el azokat, akik az igazságról szólnak, azok, akiknek hatalmuk van a földön.”

Mk 15, 6-15: "Ünnepenként el szokott bocsátani nekik egy foglyot, akit ők kívántak. ⁷Barabbás is fogságban volt azokkal a lázadókkal együtt, akik a lázadás idején gyilkosságot követtek el. ⁸A sokaság tehát felmenve Pilátus elé, kérte tőle azt, amit mindig megtett nekik. ⁹Ő pedig megkérdezte tőlük: „Akarjátok, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?” - ¹⁰mert tudta, hogy irigységből szolgáltatták ki Jézust a főpapok. ¹¹A főpapok azonban felbujtották a sokaságot, hogy inkább Barabbás elbocsátását követeljék. ¹²Pilátus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: „Mit tegyek akkor azzal, akit a zsidók királyának mondotok?” ¹³Azok ismét felkiáltottak: „Feszítsd meg!” ¹⁴Pilátus megkérdezte tőlük: „De mi rosszat tett?” Azok pedig még hangosabban kiáltották: „Feszítsd meg!” ¹⁵Pilátus eleget akart tenni a sokaság kívánságának, és szabadon bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig miután megostoroztatta, kiszolgáltatta, hogy megfeszítsék.

Mk 15, 7: ⁷Barabbás is fogságban volt azokkal a lázadókkal együtt, akik a lázadás idején gyilkosságot követtek el.

AcPilate 4, 4-5: Mire Pilátus ezt mondta nekik: „Fogjátok hát, és büntessétek meg, ahogyan akarjátok.” A zsidók így válaszolnak Pilátusnak: „Mi azt akarjuk, hogy feszíttessék keresztre.” Pilátus ezt válaszolja: „Nem érdemel keresztre feszítést.” A helytartó végignézett a körben álló zsidó tömegen, és észrevette, hogy a zsidók közül sokan sírnak, ezért így szól: „Nem az egész sokaság akarja azt, hogy Jézus meghaljon.” A zsidók vénei azonban így feleltek: „Mi, az egész sokaság, azért jöttünk ide, hogy meghaljon.” Végül Pilátus ezt kérdezte a zsidóktól: „Miért kell meghálnia?” A zsidók így válaszoltak: „Mert azt mondta, hogy ő az Isten fia, és hogy király.”;

9, 4-5: Miután meghallotta Pilátus ezt a beszédet, megremült, majd megparancsolta a tömegnek, hogy legyenek csendben, mert még zajongtak, és ezt kérdezte tőlük: „I lát ő az, akit Heródes kerestetett?” A zsidók így feleltek: „Igen, Ő az.” Erre Pilátus vizet kért, megmosta kezét a nappal szemben, és ezt mondta: „Ártatlan vagyok ennek az igaznak a vérében, ti lássátok!” Ismét ezt kiabálták a zsidók: „Vére rajtunk és gyermekeinken!”

Ekkor megparancsolta Pilátus, hogy húzzák a függőnyt a bírói emelvény elé, amelyen ült, és így szólt Jézushoz: „Néped bevádolt, mint királyt. Ezért elrendeltem, hogy korbácsoljanak meg a kegyes császárok törvénye szerint, utána pedig feszítsenek keresztre abban a kertben, amelyben elfogtak. Továbbá a két gonosztevő, Dymos és Gestas is feszíttessék keresztre veled együtt.”

NazEv 20: Őt (ti. Barabbást) ... abban az evangéliumban, amelyet Héberék szerintinek neveznek, „mesterük fiaként” értelmezik, akit lázadás és gyilkosság miatt ítélték el. (*Hieronimus, Comm. IV in Mt 27, 16*)

Mk 15, 16-20: ¹⁶A katonák elvitték őt a palota belsejébe, a helytartóságra, és összehívták az egész csapatot. ¹⁷Felöltöztették bíborba, tövisből font koronát tettek a fejére, ¹⁸és elkezdték köszönteni: „Üdvözlégy, zsidók királya!” ¹⁹Nádszállal verték a fejét, leköpdösték, és térdhajtással hódoltak előtte. ²⁰Miután kígyonyolták, levették róla a bíborruhát, felöltöztették saját ruhájába, és kivitték, hogy megfeszítsék őt.

PétEv 2. 5-3. 9: Heródes pedig ezt mondta: „Pílátus, testvérem, mi akkor is eltemettük volna, ha senki sem kéri, mivel ránk virrad a szombat. Hiszen meg van írva a Törvényben: Ne nyugodjék le a nap egy kivégzetten.” És átadta Őt a népnek az ünnepük, a kovásztalanok ünnepe előtti napon.

Azok pedig megragadták az Urat, sietve lökdözték, és így beszéltek: „Vonszoljuk el az Isten Fiát, most, hogy hatalmunkban van!”

És bíborköpenyt adtak rá, és fölültették egy birói székre, mondván: „Ítélj igazságosan, Izrael királya!”

S egy közülük töviskoszorút hozott, és az Úr fejére tette.

Egyesek pedig, akik ott voltak, szembeköpdösték, mások meg arcon ütötték, ismét mások náddal szurkálták, néhányan ostorral verték, mondván: „Ezzel a megtiszteltetéssel tiszteljük meg az Isten Fiát!”;

AcPilate 10, 1: Ezután kiment Jézus a praetoriumból és vele együtt a két gonosztevő. Amikor pedig a kijelölt helyre értek, megfosztották ruháitól, és egy lenvászonkendőt kötöttek köréje, és töviskoszorút tettek a fejére, majd keresztre feszítették. Jézus ekkor ezt mondta: Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják, mit cselekszenek. A katonák megosztották ruháin. A nép pedig ott állt, és nézte őt. A főpapok és velük együtt a főemberek gúnyolták, mondván: Másokat megmentett, mentse meg most önmagát; ha Isten fia, jöjjön le a keresztről. A katonák pedig csúfolták: hozzáléptek és epével kevert ecetet adtak neki, miközben ezt mondták: Te vagy a zsidók királya, hát mentsd meg magad!

Mk 15, 22-32: ²²Elvitték őt a Golgota nevű helyre, ami ezt jelenti: Koponya-hely, ²³és mihás bort adtak neki de ő nem fogadta el. ²⁴Ekkor keresztre feszítették, és megosztottak a ruháin, sorsot vetve, hogy ki mit kapjon. ²⁵Kilenc óra volt, amikor megfeszítették. ²⁶Felirat is volt a keresztben az ellene emelt vádról, amely így szólt: A ZSIDÓK KIRÁLYA. ²⁷Vele együtt feszítettek keresztre két rablót, egyet jobb, egyet pedig bal keze felől. ²⁸(És így teljesedett be az Írás, amely ezt mondja: „És bűnösök közé számlálták.”) ²⁹Az arra járók fejüket esóválva káromolták, és ezt mondták: „Nosza te, aki lerombolod a templomot, és felépítéd három nap alatt, ³⁰mentsd meg magadat, szállj le a keresztről!” ³¹Hasonlóan csúfolódtak a főpapok is maguk között az írástudókkal együtt, és így szóltak: „Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. ³²A Krisztus, az Izrael királya, szálljon le a keresztről, hogy lássuk, és higgyünk.” Azok is gyalázták, akik vele együtt voltak megfeszítve.

Mk 15, 33-39: ³³Amikor tizenkét óra lett, sötétség támadt az egész földön három óráig. ³⁴Három órakor Jézus hangosan felkiáltott: „Előí, előí, lámá sabaktáni!” - ami ezt jelenti: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” ³⁵Néhányan az ott állók közül, akik meghallották, így szóltak: „Nézd, Ilést hívja.” ³⁶Valaki elfutott, megtöltött egy szivacsot ecettel, nádszárra tűzte, inni adott neki, és így szólt: „Lássuk csak, eljön-e Ilés, hogy levegye?” ³⁷Jézus azonban hangosan felkiáltva kilehelte lelkét. ³⁸Ekkor a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt. ³⁹Amikor a százados, aki vele szemben állt, látta, hogy így lehelte ki lelkét, ezt mondta: „Bizony, ez az ember Isten fia volt!”

AcPilate 10, 1: Ezután kiment Jézus a praetoriumból és vele együtt a két gonosztevő. Amikor pedig a kijelölt helyre értek, megfosztották ruháitól, és egy lenvászonkendőt kötöttek köréje, és tövisszörűt tettek a fejére, majd keresztre feszítették. Jézus ekkor ezt mondta: Atyám, boesáss meg nekik, nem tudják, mit cselekszenek. A katonák megosztottak ruháin. A nép pedig ott állta, és nézte őt. A főpapok és velük együtt a főemberek gúnyolták, mondván: Másokat megmentett, mentse meg most önmagát; ha Isten fia, jöjjön le a keresztről. A katonák pedig csúfolták: hozzáléptek és epével kevert ecetet adtak neki, miközben ezt mondták: Te vagy a zsidók királya, hát mentsd meg magad!

PétEv 5, 15-20: Dél volt, és sötétség borította el egész Júdeát. Nyugalankodtak és aggódtak, hogy a nap lenyugszik, amíg még él; mert az áll az Írásban: „Ne nyugodjék le a nap egy kivégzett emberen.”

És egyikük így szólt: „Itassátok meg ecettel kevert epével!” Elkészítették az italt, és megitták vele.

És mindent beteljesítettek, és a bűnöket saját fejükre halmozták.

Sokan pedig lámpással jártak-keltek, abban a hiszemben, hogy éjszaka van, s fölbuktak.

Az Úr pedig fölkiáltott mondván: „Eröm, eröm, elhagytál engem!” – s miután így szólt, fölvétetett.

És abban az órában kettéhasadt a jeruzsálemi templom kárpitja;

AcPilate 11, 1: Körülbelül a 6. óra volt, és sötétség támadt a földön egészen a kilencedik óráig, mert a nap elsötétedett, a templom kárpitja pedig középen kettéhasadt. Jézus felkiáltott, és hangosan ezt mondta: „Atyám, baddach ephkid ruel”, ami ezt jelenti: „kezedbe ajánlom lelkemet”. Miután ezt mondta, kiadta lelkét. Amikor pedig a százados látta, mi történt, dicsőítette Isten, mondván: ez igaz ember volt. Az ott összeverődött kíváncsi tömeg a történetek láttán verte a mellét és szétoszlott.

Mk 15, 38: ³⁸Ekkor a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt.

Mk 15, 40-41: ⁴⁰Voltak ott asszonyok is, akik távolról figyelték, köztük a magdalai Mária, továbbá Mária, a kis Jakab és József anyja, valamint Salómé, ⁴¹akik követték őt, és szolgáltak neki, amikor Galileában volt, és sok más asszony is, akik vele mentek fel Jeruzsálembe.

Mk 15, 42-47: ⁴²Amikor beesteledett, mivel az előkészület napja, vagyis szombat előtti nap volt, ⁴³eljött arimátiai József, a nagytanács tekintélyes tagja, aki maga is várta az Isten országát bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. ⁴⁴Pilátus csodálkozott azon, hogy már meghalt, ezért hívatta a századost, és megkérdezte tőle, hogy meghalt-e már. ⁴⁵Amikor ezt megtudta a századostól, kiadatta a holttestet Józsefnek. ⁴⁶Ő pedig gyólesot vásárolt, levette őt, begöngyölte a gyólesba, elhelyezte egy sziklába vágott sírboltba, és követ hengerített a sírbolt bejárata elé. ⁴⁷A magdalai Mária és Mária, a József anyja pedig figyelte, hova helyezték őt.

NazEv 21: Abban az evangéliumban pedig, amelyet héber betűkkel írtak, azt olvassuk, hogy nem a templom kárpitja hasadt ketté, hanem hogy a templom csodálatos nagyságú felsőküszöbje összerokkadt. (*Hieronymus, Epist. 120, 8, 2 ad Hedebiam*)

Abban az evangéliumban, amelyről ismételt említést teszünk, azt olvassuk, hogy a templom határtalanul nagy felsőküszöbje széthasadt és kettévált. (*Hieronymus, Comm. in Mt 27, 51*)

AcPilate 11, 2-3a: A százados pedig jelentette a történeteket a helytartónak, aki ezeket hallva feleségével együtt igen elszomorodott, és azon a napon nem ittak, nem ettek semmit. Ezután Pilátus hívatta a zsidókat, és ezt kérdezte tőlük: „Láttátok a történeteket?” Azok így válaszoltak: „Napfogyatkozás volt, a szokásos módon.”

Távolabb ott álltak az ismerősei és az asszonyok, akik vele együtt jöttek Galileából, és mindezt látták.

PétEv 2. 3-5: Ott volt József, Pilátus és az Úr barátja: mivel tudta, hogy arra készülnek, hogy keresztre feszítsék, elment Pilátushoz, s elkérte az Úr testét, hogy majd eltemesse.

És Pilátus elküldött Heródeshez, és elkérte tőle a testet. Heródes pedig ezt mondta: „Pilátus, testvérem, mi akkor is eltemettük volna, ha senki sem kéri, mivel ránk virrad a szombat. Hiszen meg van írva a Törvényben: Ne nyugodjék le a nap egy kivégzetten.” És átadta Őt a népnek az ünnepük, a kovásztalanok ünnepe előtti napon.;

6, 21-24: És akkor kihúzták az Úr kezéből a szögeket, és letették őt a földre, s megrengett az egész föld és nagy fölelem támadt.

Akkor fölragyogott a nap, és úgy találták, hogy a kilencedik óra volt.

A zsidók pedig örvendeztek és odaadták Józsefnek az Ő testét, hogy eltemesse, mivelhogy látta, hogy mennyi jót tett.

Megfogván pedig az Urat, megmosta és gyólesba burkolta, és bevitte a saját sírjába, amelyet József kertjének hívnak.;

AcPilate 11, 3b: Egy József nevű férfi pedig, aki Arimathia városából származó tanácstag volt, és maga is várta az Isten országát, odament Pilátushoz, és elkérte tőle Jézus testét. Majd levette a keresztről, tiszta vászonba burkolta és elhelyezte sziklába vágott sírboltjában, amelyben még soha senki sem fektült.

Mk 16, 1-8: 'Amikor elmúlt a szombat, a magdalai Mária és Mária, a Jakab anyja, valamint Salomé illatos keneteket vásároltak, hogy elmenjenek, és megkenjék Jézus testét. ²A hét első napján, korán reggel, napkeltekor, elmentek a sírbolthoz, ³és erről beszéltek egymás között: „Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt bejáratáról?” ⁴Ekkor felnéztek, és látták, hogy a kő el van hengerítve. Pedig az igen nagy volt. ⁵És amikor bementek a sírboltba, látták, hogy egy fehér ruhába öltözött ifjú ül jobb felől, és megrettentek. ⁶De az így szólt hozzájuk: „Ne féljete! A názáreti Jézust keressétek, akit megfeszítettek? Feltámadt, nincsen itt. Íme, ez az a hely, ahova őt tették. ⁷De menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megy Galileába: ott meglátjátok őt, amint megmondta nektek.” ⁸Ekkor kijöttek, és elfutottak a sírbolttól, mert remegés és döbbenet fogta el őket és senkinek sem mondtak el semmit, mert féltek.

PétEv 9. 35-13. 57: A vasárnapra virradó éjszakán pedig, amikor a katonák fölváltva kettesével őrködtek, nagy hang támadt az égből.

És látták, hogy az ég megnyílik, és két férfi jön le onnan, nagy fénybe borítva, és a sírhoz közelednek.

Az a sziklakő pedig, amelyiket a bejáratra tettek, magától elgördülve oldalra ment, és a sír kinyílt, és mind a két ifjú belépett.

Amikor ezt a katonák meglátták, felébresztették a centuriót és a véneket (mert ezek is ott voltak és őrködtek), és miközben elbeszélték, hogy mit láttak, látják ám megint, hogy a sírből kijön három férfi, és az a kettő vezeti az egyet, és kereszt követi őket,

és a kettő feje az égig ér, azé pedig, akit vezetnek, az ég fölé;

és hangot hallottak az égből, amely így szólt: „Elvitted a hírt az alvóknak?”

és válasz hangzott a kereszt felől: „Igen!”

Ők tehát megvitatták egymás között, hogy elmennek, és Pilátusnak jelentik ezeket.

És még fontolgatták, amikor úgy tűnt, hogy ismét megnyílnak az egek, és egy ember lejön, és belép a sírba.

Ezt látván a centurió kíséretében lévők még az éjszaka elsiettek Pilátushoz, otthagyván a sírt, amelyet őriztek, s beszámoltak mindenről, amit láttak: nagyon izgatottak voltak, és így szóltak: „Valóban Isten fia volt!”

Pilátus feleletül ezt mondta: „Én tiszta vagyok az Isten fiának a véréből; ti határozatok így!”

Akkor odajárulva mindnyájan könyörögtek neki és arra kérték, parancsolja meg a centuriónak és a katonáknak, hogy senkinek se mondják el, amit láttak:

„Jobb ugyanis nekünk, mondták, hogy a legsúlyosabb bűnben vagyunk elmarasztalva Isten színe előtt, semmint hogy a nép kezére kerüljünk, és megkövezzenek!”

Pilátus erre megparancsolta a centuriónak és a katonáknak, hogy ne beszéljenek semmiről sem.

Vasárnap hajnalban Mária Magdaléna, az Úr tanítványa – aki a zsidóktól való félelmében, mivel izzottak a haragtól, nem végezte el az Úr sírjánál azokat a cselekedeteket, amelyeket az asszonyok el szoktak végezni szereteteikért, amikor meghalnak – magához vette társnőit, és elment a sírhoz, ahová temették.

És féltek, hogy meglátják őket a zsidók, és így beszéltek: „Ha már nem sirathattunk és nem verhetjük a mellünket azon a napon, amikor keresztre feszítették, tegyük meg ezt legalább most a sírjánál!

De ki gördíti el nekünk a követ, amelyet a sír bejáratára raktak, hogy bemenne leüljünk mellé, és elvégezzük, amit kell?”

Hisz nagy volt a kő, és félünk, hogy valaki meglát minket. De még ha nem tudjuk is, legalább rakjuk le a bejáratnál, amit az emlékére hoztunk, sírjunkt és verjük a mellünket, amíg haza nem megyünk!”

És odaérve a sírt nyitva találták; odamentek és benéztek, s egy ifjút látnak ott a sír közepén ülve, szép volt, ragyogó ruhát viselt, és így szólt hozzájuk:

„Miért jöttetek? Kit kerestek? Csak nem azt a keresztrefeszítettet? Föltámadt és elment. De ha nem hiszitek, nézzetek be, és lássátok azt a helyet, ahol feküdt, hogy nincs ott. Feltámadt ugyanis, és elment oda, ahonnan küldetett.”

Ekkor az asszonyok rémületükben elfutottak.;

AcPilate 13, 1-3: Miközben még a zsinagógában ültek és csodálkoztak a Józseffel történeteken, odajöttek néhányan azon örök közül, akiket Pilátustól kértek a zsidók, hogy őrizzék Jézus sírját, nehogy tanítványai odamerészkedve ellopják a testét. Hírt hoztak a zsinagóga előljáróinak a papoknak és a lévítáknak, és elmondták, hogy mi történt: „hogyan lett nagy földrengés, és hogy láttuk, hogy angyal szállt le az égből, és elhengerítette a követ a sírbolt bejáratától, és leült rá, s olyan fényes volt, mint a hó és mint a villám. Mi pedig nagy rémületünkben úgy fekdüdtünk ott, mint a holtak. És hallottuk az angyal hangját, amikor ezt mondta azoknak az asszonyoknak, akik a sírnál tartózkodtak: Ne féljete! Tudom, hogy Jézust kerestek, akit keresztre feszítettek. Nincs itt. Feltámadt, ahogyan megjövendölte. Gyertek ide, és nézzétek meg azt a helyet, ahol az Úr feküdt. De azután tüstént induljatok, és jelentsétek tanítványainak, hogy feltámadt halottaiból, és Galileában van.”

Erre a zsidók megkérdezték: „Milyen asszonyokkal beszélt?” Az örök ezt válaszolták: „Nem tudjuk, milyen asszonyok voltak.” A zsidók tovább érdeklődtek: „Melyik órában történt?” Az örök ezt felelték: „Éjfélkor.” Mire a zsidók ezt kérdezték: „Miért nem fogtátok el őket?” Az örök így válaszoltak: „A félelemtől szinte halálra dermedtünk, és azt hittük, hogy nem fogjuk többé látni a nap fényét. Hogyan foghattuk volna el őket?” Mire a zsidók: „Él az Úr, és mi nem hiszünk nektek.” Az örök így szóltak: „Oly sok csodát láttatok ettől az embertől, és nem hittetek neki. Hát hogyan hihetnétek nekünk? Igaz, bölcsen esküdtetek, mondván, él az Úr. Mert bizony él az Úr.” Az örök még ezt is mondták: „Hallottuk ám, hogy azt, aki elkérte Jézus testét, bezártatok, és lepecsételtétek az ajtaját, amikor pedig kinyitottátok, nem találtátok ott. Adjátok át nekünk azt, akit bezártatok, mi pedig átadjuk nektek Jézust.” A zsidók így feleltek erre: „József visszament szülővárosába.” Mire az örök ezt mondták a zsidóknak: „Jézus pedig feltámadt, ahogyan az angyaltól hallottuk, és Galileában tartózkodik.”

A zsidók pedig, meghallva ezeket a szavakat, nagyon megrémültek, és így szóltak: „Ez a hír nem juthat az emberek fülébe, nehogy mindenki Jézus híve legyen.” A zsidók tanácsot tartottak, és nagy pénzösszeget vettek elő. Odaadták az öröknek ezzel az utasítással: „Mondjátok azt, hogy amikor az éjjel elaludtatok, eljöttek tanítványai és ellopták a testét. Ha pedig a helytartó fülébe jut a dolog, majd elintézzük, hogy ne essék bántódástok.” Azok pedig elfogadták a pénzt, és azt mondták, ahogyan kitanítították őket.

Mk 16, 14-18: ¹⁴Végül pedig megjelent magának a tizenegynek is, amikor asztalnál ültek, és szemükre vetette hitelenségüket, keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik látták őt, miután feltámadt, így szólt hozzájuk: „Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. ¹⁶Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik. ¹⁷Azokat pedig, akik hisznek, ezek a jelek követik: az én nevében ördögöket űznek ki, új nyelveken szólnak, ¹⁸kígyókat vesznek kezükbe, és ha valami halálosat isznak, nem árt nekik, betegre teszik rá a kezüket, és azok meggyógyulnak.”

AcPilate 14, 1: Egy Phinees nevű pap, Adas tanító és Angaios levita Jeruzsálemba érkeztek Galileából, és jelentették a zsinagóga előljáróinak, a papoknak és a levitáknak, hogy látták Jézust és tanítványait, amint ott ült a Mamilk hegyen, és ezt mondta tanítványainak: „Menjetek el az egész világba, és hirdessétek az egész teremtett világnak: aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elítéltetik. Azokat pedig, akik hisznek, ezek a esodajelek fogják kísérni: démonokat űznek ki a nevemben, nyelveken fognak beszélni, kígyókat emelnek fel, ha halálos mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik kezüket, meggyógyulnak.” Még beszélt tanítványaihoz, amikor láttuk, hogy felvétetett az égbe.

Q (Lk = Mt ≠ Mk)

Lk 4, 5: ⁵Ezután felvitte az ördög, megmutatta neki egy szempillantás alatt a földkerekség minden országát.

Mt 4, 8: ⁸Majd magával vitte az ördög egy igen magas hegyre, megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét.

HébEv 3: Ha valakinek tetszik a Héberék szerinti evangélium, ott maga a Megváltó mondja: „Az imént megragadt engem az én anyám, a Szentlélek, egyetlen hajszálamnál fogva, s átvitt engem a nagy hegyre, a Táborra...” (*Origenes, Comm. In Joh. II, 12*) Ha pedig valaki elfogadja azt, hogy: „Az imént megragadt engem az én anyám, a Szentlélek, s átvitt engem a nagy Tábor hegyére...” és a többi, az megláthatja az ő anyját. (*Origenes, Hom. In Jer. XV, 4*)

Lk 4, 9: ⁹Ezután elvitte őt Jeruzsálemba, a templom párkányára állította, és ezt mondta neki: „Ha Isten Fia vagy, vesd le magadat innen...”

Mt 4, 5: ⁵Ezután magával vitte őt az ördög a szent városba, a templom párkányára állította.

NazEv 3: A zsidó evangéliumban nem szerepel, hogy a „szent városba”, hanem „Jeruzsálembe”. (*Cod. N.T. 566 ad Mt 4, 5*)

Lk 6, 20: ²⁰Ő pedig tanítványaira nézett, és így szólt: „Boldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa.”

Lk 6, 21: ²¹„Boldogok vagytok, akik most éheztek, mert majd megelégtettek. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok.”

Lk 6, 22: ²²„Boldogok vagytok, amikor gyűlölnék titeket az emberek, és amikor kiközösítenek, gyaláznak benneteket, és kitörlik neveteket mint gonosz nevet, az Emberfiaért.”

Lk 6, 27-28: ²⁷„Nektek azonban, akik hallgattok engem, ezt mondom: szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket ²⁸áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkoztatok azokért, akik bántalmaznak titeket.”

Lk 6, 30: ³⁰„Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és attól, aki elveszi a tiedet, ne követeld vissza.”

Lk 6, 31: ³¹„És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük.”

Mt 5, 3: ³„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.”

Mt 5, 6: ⁶„Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.”

Mt 5, 11: ¹¹„Boldogok vagytok, ha énniattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok.”

Mt 5, 44: ⁴⁴„Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkoztatok azokért, akik üldöznek titeket.”

Mt 5, 42: ⁴²„Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el.”

Mt 7, 12: ¹²„Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták.”

TamEv 54: Jézus mondja: „Boldogok a szegények. Mert tiétek az Isten országa.”

TamEv 69b: ²„Boldogok, akik szenvednek az éhségtől, mert annak gyomra, aki kívánja (azt), megelégtetik.”

TamEv 68: ¹Jézus mondja: „Boldogok vagytok, (bár)mikor gyűlölnék (és) üldöznek titeket.

²De ők (maguk) nem találnak majd helyet ott, ahol üldöztek titeket.”

POxy1224 2: És imádkoztatok ellenségeitekért. Mert, aki nincs ellened, melletted van. Aki ma távol van, holnap közel lesz hozzád...

TamEv 95: ¹[Jézus mondja:] „Ha pénzetek van, ne adjátok ki kamatra. ²Ínanem olyanannak adjátok [azt], akitől nem kapjátok (vissza).”

(POxy654 6) TamEv 6: ¹Tanítványai megkérdezték, (és) ezt mondták neki: „Akarod, hogy bőjtöljünk? És hogyan imádkozunk és adjunk alamizsnát? És milyen étkezési előírásokat tartunk meg?”

²Jézus mondja: „Ne hazudjatok. ³És ne tegyétek, amit gyűlöltök.

⁴Mert minden lelepleződik <az igazság> látásában.

⁵Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne jelentődne. ⁶És nincs semmi eltakarva, ami leleplezetlenül maradna.;

Tób 4, 15: Amit magadnak nem szeretnél, azt másnak se tedd.

Lk 6, 35: ³⁵„Ti azonban szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót, és adjatok kölcsön, semmit sem várva érte: nagy lesz akkor a jutalmatok, és a Magasságos fia lesztek, mert ő jóságos a hálátlanok és gonoszok iránt.”

Lk 6, 39: ³⁹Példázatot is mondott nekik: „A vak vezetheti-e a világtalant? Nem esnek-e mind a ketten verembe?”

Lk 6, 41-42: ⁴¹„Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a saját szemedben pedig nem veszed észre a gerendát? ⁴²Hogyan mondhatod atyádfiának: Atyámfia, hadd vegyem ki szemedből a szálkát! - mikor a saját szemedben nem látod a gerendát? Képmutató, előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, és akkor jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd a szálkát atyádfia szeméből.”

Lk 6, 43-45: ⁴³„Nem jó fa az, amely rossz gyümölcsöt terem, és viszont nem rossz fa az, amely jó gyümölcsöt terem. ⁴⁴Mert minden fát a gyümölcséről lehet megismerni. Hiszen túskebokorról nem szednek füget, csipkebokorról sem szüretelnek szőlőt. ⁴⁵A jó ember szíve jó kincsből hozza elő a jót, és a gonosz ember a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.”

Mt 5, 44: ⁴⁴„Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket.”

Mt 15, 14: ¹⁴„Hagyjátok őket, világtalanok vak vezetői! Ha pedig vak vezet világtalant, mind a ketten gödörbe esnek.”

Mt 7, 1-5: ¹„Ne ítéljete, hogy ne ítéltessetek! ²Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltettek és amilyen mértékkel mértek, nektek is olyannal mérnek. ³Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre még a gerendát sem? ⁴Vagy hogyan mondhatod akkor atyádfiának: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! - mikor a magad szemében ott a gerenda. ⁵Képmutató, vedd ki előbb saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd atyádfia szeméből a szálkát.”

Mt 7, 16: ¹⁶„Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Túskebokorról szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról füget?”

12, 33-35: ³³„Ha jó a fa, jó a gyümölcse is, ha rossz a fa, rossz a gyümölcse is. Mert gyümölcseéről lehet megismerni a fát. ³⁴Viperák fajzata! Hogyan szólhatnátok jót gonosz létekre? Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj. ³⁵A jó ember jó kincsből hoz elő jót, a gonosz ember gonosz kincsből hoz elő gonoszt.”

POxy1224 2: És imádkozzatok ellenségeitekért. Mert, aki nincs ellened, melletted van. Aki ma távol van, holnap közel lesz hozzád...

TamEv 34: Jézus mondja: „Ha egy vak vezet egy vakot, mindketten gödörbe esnek.”

(POxy1 1) TamEv 26: ¹Jézus mondja: „Észreveszed a szálkát, amely testvéred szemében van, de nem látod a gerendát, amely a te (saját) szemedben van. ²Amikor eltávolítod a gerendát a te (saját) szemedből, akkor fogsz (elég) tisztán látni ahhoz, hogy eltávolítsd a szálkát testvéred szeméből.”

TamEv 45: ¹Jézus mondja: „Szőlőt nem szüretelnek tövisbokorról, sem füget nem szednek bogáncsról, mert azok nem teremnek gyümölcsöt.

²Egy jó ember jót hoz elő kincsből. Egy rossz ember gonoszt hoz (elő) rossz kincsből, ami az ő szívében van, és gonoszt szól. ³Mert szíve telítettségéből hozza elő a gonoszt.”

43: ¹Tanítványai mondták neki: „Ki vagy te, hogy ezt mondd nekünk?”

²„Abból, amit mondok nektek, nem ismeritek fel, hogy ki vagyok?”

³De ti olyanokká lettetek, mint a zsidók! Szeretik a fát, (de) utálják gyümölcsét. Vagy szeretik a gyümölcsöt, (de) utálják a fát.”

Lk 7, 24-25: ²⁴Amikor János követői elmentek, elkezdett beszélni a sokaságnak Jánosról: „Miért mentetek ki a pusztába? Szélingatta nádszálat látni? ²⁵Ugyan miért mentetek ki? Puha ruhákba öltözött embert látni? Hiszen, akik pompás öltözetben és bőségben élnek, azok a királyi palotákban vannak.”

Lk 7, 28: ²⁸„Mondom nektek, hogy asszonytól születettek közül nincs senki nagyobb Jánosnál, de aki a legkisebb az Isten országában, nagyobb nála.”

Lk 8, 16-17: ¹⁶„Aki lámpást gyújt, nem takarja le edénnyel, így alá sem rejti, hanem a lámpatartóra teszi, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. ¹⁷Mert nincs olyan rejtett dolog, amely napvilágra ne kerülne, és nincs olyan titok, amely ki ne tudódna, és ismertté ne válna.”; **12, 2:** ²„Nincsen olyan rejtett dolog, amely le ne lepleződne, és olyan titok, amely ki ne tudódna.”

Lk 9, 58: ⁵⁸Jézus azonban így felelt: „A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészükük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.”

Mt 11, 7-8: ⁷Amikor azok elmeneben voltak, elkezdett Jézus beszélni a sokaságnak Jánosról: „Miért mentetek ki a pusztába? Szélingatta nádszálat látni? ⁸Ugyan miért mentetek ki? Puha ruhákba öltözött embert látni? Hiszen akik puha ruhákat viselnek, a királyok palotáiban vannak.”

Mt 11, 11: ¹¹„Bizony, mondom néktek: nem támadt asszonytól születettek között nagyobb Keresztelő Jánosnál de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.”

Mt 10, 26: ²⁶„Tehát ne rettenjétek meg tőlük! Mert nincs olyan rejtett dolog, amely le ne lepleződne, és olyan titok, amely ki ne tudódna.”

Mt 8, 20: ²⁰Jézus így válaszolt: „A rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak van fészükük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.”

TamEv 78: ¹Jézus mondja: „Miért mentetek ki vidékre? Hogy egy szélingatott nádat lássatok, ²és hogy egy embert lássatok puha ruhába öltözve [mint a t] királyaitok és nagy embereitek? ³Azok puha ruhába öltöztek, de nem lesznek képesek felismerni az igazságot.”

TamEv 46: ¹Jézus mondja: „Ádámól Keresztelő Jánosig az asszonyok szülöttei között nincs senki, aki felülmúlná Keresztelő Jánost, úgyhogy szemét nem kell lesütnie.

²De én azt (is) mondtam: ‘Aki közületek kicsinnyé lesz, meglátja a királyságot és felülmúlja Jánost.’”

(POxy654 5) **TamEv 5:** ¹Jézus mondja: „Ismerjétek meg, ami a szemetek előtt van, és ami el van rejtve előletek, világossá lesz számotokra. ²Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne nyilvánítana.”,

6: ¹Tanítványai megkérdézték, (és) ezt mondták neki: „Akarod, hogy börtöljünk? És hogyan imádkozunk és adjunk alamizsnát? És milyen étkezési előírásokat tartunk meg?”

²Jézus mondja: „Ne hazudjatok. ³És ne tegyétek, amit gyűlöltök.

⁴Mert minden lelepleződik <az igazság> látásában.

⁵Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne jelentődne. ⁶És nincs semmi eltakarva, ami leleplezetlenül maradna.

TamEv 86: ¹Jézus mondja: „[A rókáknak megvannak] az ő lyukaik, és a madaraknak megvannak az ő fészkeik. ²De az ember fiának nincs hová lehajtania fejét, (és) megpihenni.”

Lk 10, 2: ²Így szólt hozzájuk: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.”

Lk 10, 3: ³„Menjete el! Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.”

Lk 10, 7-8: ⁷„Maradjatok ugyanabban a házban, és azt egyétek, igyátok, amit adnak, mert méltó a munkás a maga bérére. Ne járjatok házról házra. ⁸Ha bementek egy városba, és befogadnak titeket, azt egyétek, amit elétek tesznek.”

Lk 10, 21: ²¹Abban az órában így ujjongott Jézus a Szentlélek által: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura azért, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesekek elől, és felfedted a gyermekeknek. Igen, Atyám, így láttad jónak.”

Mt 9, 37-38: ³⁷Ekkor így szólt tanítványaihoz: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés: ³⁸kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.”

Mt 10, 16: ¹⁶„Íme, én elküldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé: legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok.”

Mt 10, 10b-11: „méltó a munkás a kenyerére.” ¹¹Ha pedig egy városba vagy faluba mentek be, tudjátok meg, hogy ki méltó ott erre, és maradjatok annál, míg csak tovább nem mentek.”

Mt 11, 25: ²⁵Abban az időben megszólalt Jézus, és ezt mondta: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesekek elől, és felfedted a gyermekeknek.”

TamEv 73: Jézus mondja: „Az aratás bőséges, de kevés a munkás. De kérjétek az Urat, hogy küldjön munkásokat az aratásba.”

(POxy654 2) TamEv 39: ¹Jézus mondja: „A farizeusok és az írástudók megkapták a tudás kulcsait, (de) elrejtették azokat. ²Sem ők maguk nem mentek be, sem azokat nem engedték be, akik kívántak (bemenni).

³Í azonban legyetek okosak, mint a kígyók, és ártatlanok, mint a galambok!”

TamEv 14b: ⁴És ha valamely területre bementek, és helyről helyre vándoroltok, (és) ők befogadnak, (akkor) azt egyétek, amit elétek tesznek. Gyógyítsátok a köztük levő betegeket!

⁵Mert ami bemegy szátokon, nem fog bemocskolni titeket. Sokkal inkább az mocskol be, ami kijön a szátokon.”

(POxy654 3) TamEv 4: ¹Jézus mondja: „Nem tétovázik majd az aggastyán az ő napjaiban megkérdezni egy hét napos gyermeket az élet helye felől, és élni fog.

²Mert sok első lesz utolsó,
³és ők egyedülivé lesznek.

Lk 11, 3: ³„A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként.”

Lk 11, 9-13: ⁹„Én is azt mondom nektek: kérjétek, és adatik, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitattik nektek. ¹⁰Mert mindaz, aki kér, kap aki keres, talál és aki zörget, annak megnyitattik. ¹¹Melyik apa az közületek, aki fiának kígyót ad, amikor az halat kér tőle, ¹²vagy amikor tojást kér, skorpiót ad neki? ¹³Ha tehát ti gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik tőle?”

Lk 11, 33: ³³„Aki lámpást gyújt, nem teszi rejtett helyre, sem véka alá, hanem a lámpatartóra, hogy a belépők lássák a világosságot.”

Mt 6, 11: ¹¹„mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”

Mt 7, 7-11: ⁷„Kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitattik nektek. ⁸Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitattik. ⁹Ugyan ki az közöttetek, aki ha kenyeret kér a fia, követ ad neki, ¹⁰vagy ha halat kér, kígyót ad neki? ¹¹Ha tehát ti gonosz létekre tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább ad jókat a ti mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle?”

Mt 5, 15: ¹⁵„A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban.”

NazEv 5: Abban az evangéliumban, amelyet Hébrek szerintinek neveznek, a „panis substantialis” (a létez szükséges kenyér) helyett a „mahar”-t találtam, amely „holnap”-t jelent; így az értelme ez: „A mi holnap – vagyis eljövendő – kenyerünket add meg nekünk ma.” (*Hieronymus, Comm. in Mt 6, 11*)

A Máté szerinti evangéliumban így szerepel: „A holnap kenyerünket add meg nekünk ma.” Vagyis, „azt a kenyeret, amelyet a te országodban adsz majd meg, add meg nekünk ma”. (*Hieronymus, Tract. de Ps. 135*)

(POxy654 2)TamEv 2: Jézus mondja: „Aki keres, ne hagyja abba a keresést, míg nem talál. ²És amikor találni fog, megdöbben. ³És amikor megdöbben, esodálkozni fog. ⁴És ő királlyá lesz a mindenség felett.”

92: Jézus mondja: „Keressetek, és találni fogtok.”

²De amely dolgok felől az elmúlt időben kérdeztetek engem, és amit nem mondtam el nektek ama napon, most el kívánom mondani nektek, de ti nem kerésitek azokat.”

94: Jézus [mondja]: „Aki keres, találni fog.”

²[Aki kopogtat], annak megnyitattik.”

TamEv 33: Jézus mondja: „Amit majd füleddel hallasz {a másik füllel} háztetődről hirdesd.

²Mert senki nem gyújt lámpást (és) teszi véka alá, sem nem teszi azt egy rejtett helyre. ³Hanem lámpatartóba teszi, úgyhogy mindenki, aki bejön vagy ki-megy, látni fogja fényét.”

L.k 11, 34-36: ³⁴„A test lámpása a szem. Ha a szemed tiszta, az egész tested világos, de ha gonosz, a tested is sötét. ³⁵Vigyázz tehát, hogy a benned levő világosság sötétséggé ne legyen! ³⁶Ha tehát az egész tested világos, és nincsen benne egyetlen sötét rész sem, akkor olyan világos lesz az egész, mint amikor a lámpás megvilágít téged a fényével.”

L.k 11, 39-40: ³⁹Az Úr azonban ezt mondta neki: „Ti farizeusok a pohár és a tál külsejét megtisztítjátok, de belül telve vagytok rablásvággyal és gonoszsággal. ⁴⁰Esztelenek! Aki megalkotta a külsőt, nem az alkotta-e meg a belsőt is?”

L.k 12, 3: ³„Ezért tehát amit a sötétségben mondatok, azt a világosságban fogják hallani, és amit fülbe súgva mondatok a belső szobában, azt a háztetőkről fogják hirdetni.”

Mt 6, 22-23: ²²„A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz. ²³Ha pedig a szemed gonosz, az egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned lévő világosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség!”

Mt 23, 25-26: ²⁵„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele van rablásvággyal és féktelenséggel. ²⁶Vak farizeus, tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen!”

Mt 10, 27: ²⁷„Amit a sötétségben mondok nektek, azt a világosságban mondjátok el, amit fülbe súgva hallotok, azt a háztetőkről hirdessétek.”

TamEv 24: ¹A tanítványai mondták: „Mutasd meg nekünk a helyet, ahol te vagy, mert szükséges nekünk keresnünk azt.”

²Ő mondta nekik: „Akinak van füle, hallja!

³A fény egy fényember belsejében van, és ő fénylik az egész világban. Ha ő nem világít, sötét lesz van.”

TamEv 89: ¹Jézus mondja: „Mért mossátok a serleg külsejét? ²Hát nem értitek, hogy aki a belsejét teremtette, az teremtette a külsejét is?”

(POxy1 8) TamEv 33: ¹Jézus mondja: „Amit majd füleddel hallasz {a másik füllel} háztetődről hirdesd.

²Mert senki nem gyújt lámpást (és) teszi véka alá, sem nem teszi azt egy rejtett helyre. ³Ha nem lámpatartóba teszi, úgyhogy mindenki, aki bejön vagy ki megy, látni fogja fényét.”

Lk 12, 22-31: ²²Tanítványaihoz pedig így szólt: „Ezért mondom nektek: ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok. ²³mert több az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál. ²⁴Nézzétek meg a hollókat: nem vetnek, nem is aratnak, nincsen kamrájuk, sem csűrük, Isten mégis eltartja őket. Mennyivel értékesebbek vagytok ti a madaraknál! ²⁵De aggodalmaskodásával ki tudná közületek akár egy arasznyival is meghosszabbítani életét? ²⁶Ia tehát a legesekélyebbre sem vagytok képesek, miért aggódtok a többi miatt? ²⁷Nézzétek a liliomokat, miként növekednek: nem fáradoznak, nem is fonnak, de mondom nektek, hogy Salamon teljes dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül bármelyik. ²⁸Ia pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, így öltözteti az Isten, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűek! ²⁹Ti se kérdeztétek tehát, hogy mit egyetek, vagy mit igyatok, és ne nyugtalanodjatok. ³⁰Mert mindcseket a világ pogányai kérdezzétek. A ti Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van ezekre. ³¹Inkább keressétek az ő országát, és ráadásul ezek is megadatnak nektek.”

Lk 12, 33: ³³„Adjátok el vagyontokat, és adjátok alamizsnául, szereztek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem félközhet hozzá, a moly sem emészti meg.”

Mt 6, 25-34: ²⁵„Ezért mondom nektek: ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok. Nem több-e az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál? ²⁶Nézzétek meg az égi madarakat: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem takarnak, és mennyei Atyátok eltartja őket. Nem vagytok-e ti sokkal értékesebbek náluk? ²⁷Aggódásával pedig ki tudná közületek meghosszabbítani életét csak egy arasznyival is? ²⁸Mit aggódtok a ruházatért? Figyeljétek meg a mezei liliomokat, hogyan növekednek: nem fáradoznak, és nem fonnak, ²⁹de mondom nektek, hogy Salamon teljes dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül akár csak egy is. ³⁰Ia pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, így öltözteti az Isten, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűek?” ³¹„Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? - vagy: Mit igyunk? - vagy: Mit öltünk magunkra? ³²Mind-ezt a pogányok kérdezzétek a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. ³³De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. ³⁴Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.”

Mt 6, 19-20: ¹⁹„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok kiásásák és ellopják, ²⁰hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el.”

POxy655 1a: : „¹[Jézus mondja: Ne aggódjatok] reggeltől [későig, se] estétől reggel[ig], se a ti [ételetek] [miatt], amit enni [fogytok], [se] [öltöztetek] miatt, amit viselni [fogytok]. ²[Ti sokkal] jobbak [vagytok], mint a [liliomok], melyek [nem] szőnek és nem [fonnak]. ³Neked sincs ruhád, mit [magadra öltethnél]? ⁴Ki adhat hozzá a te termetedhez? Ő fogja ruhádat megadni.”

TamEv 36: Jézus mondja: „Ne aggódjatok reggeltől estig és estétől reggelig, hogy mit fogtok felöltöni.”

TamEv 76: ¹Jézus mondja: „Az atya királysága hasonlatos a kereskedőhöz, akinek áruai voltak és talált egy gyöngyöt. ²Az a kereskedő okos. Eladta javait, (és) megvásárolta magának egyedül a gyöngyöt.

³Ti is keressétek az ő kincsét, amely nem enyészik el, (és) amely ott van, ahová moly el nem ér, hogy megegye, és fereg meg nem emészti.”

Lk 12, 39-40: ³⁹„Azt pedig jegyezzétek meg, hogyha tudná a ház ura: melyik órában jön a tolvaj, nem hagyná, hogy betörjön a házába. ⁴⁰Ti is legyetek készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amikor nem is gondoljátok!”

Mt 24, 43-44: ⁴³„Azt pedig jegyezzétek meg: ha tudná a ház ura, hogy melyik órváltáskor jön a tolvaj, virrasztana, és nem hagyná betörni a házába. ⁴⁴Ezért legyetek ti is készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyekben nem is gondoljátok!”

TamEv 21: 'Mária mondta Jézusnak: „Mihez hasonlítanak tanítványaid?”

²Ő mondta: „Szolgákhoz hasonlítanak, akikre egy olyan föld bízott, mely nem az övék. ³Amikor a föld tulajdonosai megérkeznek, ezt mondják majd: 'Adjátok át nekünk földünket.' ⁴(De) ők mezítelenek azok jelenlétében, úgy hogy átadják azt nekik, hogy átadják nekik földjüket.”

⁵Ezért mondom: „Amikor a ház urának tudomására jut, hogy tolvaj közeledik, őrségbe áll, még mielőtt az megérkezne, (és) nem engedi azt betörni házába, az ő birtokába, hogy elvigye javait.

⁶(De) ti álljatok őrséget a világ ellen! ⁷Nagy erővel övezzétek fel csipőötöket úgy, hogy a tolvajok ne találjanak utat hozzátok férközni.”

⁸„Mert a szükségesek, amire ti vártok (vágyakozva), megtaláltnak.

⁹Kell lennie köztetek egy bölcs embernek! ¹⁰Amikor a termény megérett, eljött sietve sarlóval kezében, (és) learatta azt.

¹¹Akinek van füle a hallásra, hallja!.”,

103: Jézus mondja: „Boldog az az ember, aki tudja, hogy (a háznak) mely részén jönnek be a rablók, úgyláthat, hogy összegyűjtse [birtokát] és felövezze ágyékát, mielőtt azok bejönnek.”

Lk 12, 49-53: ⁴⁹„Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre, és mennyire szeretném, ha már lángolna! ⁵⁰Keresztséggel kell azonban még megkereszteltetnem, és mennyire szorongok, míg ez végbe nem megy! ⁵¹Azt gondoljátok, azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre? Nem - mondom nektek -, hanem inkább meghasonlást. ⁵²Mert mostantól fogva öten lesznek egy családban, akik meghasonlottak, három kettővel, és kettő hárommal. ⁵³Meghasonlik az apa a fiával, és a fiú az apjával, az anya a leányával, és a leány az anyjával, az anyós a menyével, és a meny az anyósával.”; **14, 25-27:** ²⁵Nagy sokaság ment vele, és ő feléjük fordulva így szólt: ²⁶„Ha valaki hozzám jön, de nem gyűlöli meg apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit, sőt még a saját lelkét is, nem lehet az én tanítványom. ²⁷Ha valaki nem hordozza a maga keresztségét, és nem jön utánam, az nem lehet az én tanítványom.”

Lk 12, 54-56: ⁵⁴Azután szólt a sokasághoz is: „Amikor látjátok, hogy felhő támad nyugatról, mindjárt azt mondjátok, hogy eső jön és úgy lesz. ⁵⁵Amikor pedig azt halljátok, hogy a déli szél fúj, azt mondjátok, hogy hőség jön és úgy lesz. ⁵⁶Képmutatók, a föld és az ég jelenségeit felismeritek, e mostani időt miért nem tudjátok felismerni?”

Lk 13, 20-21: ²⁰Majd ismét szólt: „Míhez hasonlítsam az Isten országát? ²¹Hasonló a kovászhoz, amelyet fogott egy asszony, és belekevert három mércé lisztbe, míg végül az egész megkel.”

Mt 10, 34-38: ³⁴„Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre. Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot. ³⁵Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyét anyósával, ³⁶és így az embernek ellensége lesz a háza népe. ³⁷Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, az nem méltó hozzám aki jobban szereti fiát vagy leányát, mint engem, az nem méltó hozzám ³⁸és aki nem veszi fel keresztségét, és nem követ engem, nem méltó hozzám.”

Mt 16, 2-3: ²Ő azonban így válaszolt nekik: „(Amikor esteledik, ezt mondjátok: Szép idő lesz, mert vöröslik az ég! ³Reggel pedig: Ma zivatar lesz, mert vörös és borús az ég. Képmutatók! Az ég arcát meg tudjátok ítélni, az idők jeleit pedig nem tudjátok?)”

Mt 13, 33: ³³Más példázatot is mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony, belekevert három mércé lisztbe, míg végül az egész megkel.”

TamEv 10: Jézus mondja: „Tüzet dobtam a világra, és néztek, őrzöm azt, amíg lángol.”

16: ¹Jézus mondja: „Talán azt gondolják az emberek, hogy én azért jöttem, hogy békét dobjak a földre. ²De ők nem tudják, hogy én azért jöttem, hogy meghasonlást vessék a földre: tüzet, kardot, háborút.

³Mert öten lesznek egy házbán: hárman kettő ellen lesznek, és ketten három ellen, apa fia ellen, és fiú apja ellen.

⁴És úgy állnak majd, mint akik magányosak.”

55: ¹Jézus mondja: „Aki nem gyűlöli apját és anyját, nem lehet az én tanítványom.

²És aki nem gyűlöli fivérét és nővérét, (és) hozzám hasonlóan nem veszi fel keresztségét, nem lesz méltó hozzám.”

101: ¹Aki nem gyűlöli [apját] és anyját, ahogy én, nem lesz képes az én [tanítványommá] válni. ²És aki [nem] szereti [apját és] anyját, ahogy én, nem lesz képes az én [tanítványommá] válni.

³Mert az én anyám [...] de az igazi [anyám] életet adott nekem.”

TamEv 91: ¹Ők mondták neki: „Mondd meg nekünk, ki vagy, hogy hihessünk benned.”

²Ő mondta nekik: „Megvizsgáljátok arcát az égnek és földnek, de azt, aki előttetek van, nem ismertétek fel, és nem tudjátok, hogyan vizsgáljátok ezt az alkalmat.”

TamEv 96: ¹Jézus [mondja]: „Az Atya királysága hasonlatos [egy] asszonyhoz. ²Vett egy kevés kovászt. Elrejtette azt a tésztaban, (és) hatalmas kenyerekké változtatja azt.

³Akinek van füle, hallja!”

Lk 14, 15-24: ¹⁵Mikor pedig ezt az egyik vendég meghallotta, így szólt hozzá: „Boldog az, aki Isten országának vendége.” ¹⁶Ő pedig a következőképpen válaszolt: „Egy ember nagy vacsorát készített, és sok vendéget hívott meg. ¹⁷A vacsora órájában elküldte szolgáját, hogy mondja meg a meghívottaknak: Jöjjetek, mert már minden készen van. ¹⁸De azok egytől egyig mentegetőzni kezdtek. Az első azt üzenté neki: Földet vettem, kénytelen vagyok kimenni, hogy megnézzem. Kérlek, ments ki engem! ¹⁹A másik azt mondta: Őt iga ökröt vettem, megyek és kipróbálom. Kérlek, ments ki engem! ²⁰Megint egy másik azt mondta: Most nősültem, azért nem mehetek. ²¹Amikor visszatért a szolga, jelentette mindezt urának. A ház ura megharagudott, és ezt mondta szolgájának: Menj ki gyorsan a város utcáira és utcaira, és hozd be ide a szegényeket, a nyomorékokat, a sántákat és a vakokat. ²²A szolga aztán jelentette: Uram, megtörtént, amit parancsoltál, de még van hely. ²³Akkor az úr ezt mondta a szolgájának: Menj el az utakra és a kerítésekhez, és kényszeríts bejönni mindenkit, hogy megteljen a házam. ²⁴Mert mondom nektek, hogy azok közül, akiket meghívtam, senki sem kóstolja meg a vacsorámat.”

Mt 22, 1-14: ¹Megszólt erre Jézus, és ismét példázatokban beszélt hozzájuk: ²Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített a fiának. ³Elküldte szolgáit, hogy hívják össze a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak elmenni. ⁴Ekkor más szolgákat küldött, akikhez így szólt: Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, elkészítettem az ebédet, ökreim és hizott állataim levágva, és minden készen van: Jöjjetek a menyegzőre! ⁵De azok, mit sem törődve ezzel, elmentek: az egyik a földjére, a másik a kereskedésébe. ⁶A többiek pedig megragadták szolgáit, bántalmazták és megölték őket. ⁷Ekkor a király haragra gerjedt, elküldte seregeit, és elpusztította ezeket a gyilkosokat, városukat pedig felégette. ⁸Akkor ezt mondta szolgájának: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. ⁹Menjeteek tehát a keresztutakra, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre. ¹⁰Kimentek a szolgák az utakra, összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, és megtelt a lakodalmas ház vendégekkel. ¹¹Amikor a király bement, hogy megtekintse a vendégeket, meglátott ott egy embert, aki nem volt menyegzői ruhába öltözve ¹²így szólt hozzá: Barátom, hogyan jöhettél be ide, hiszen nincs menyegzői ruhád? Az pedig hallgatott. ¹³Akkor a király ezt mondta szolgájának: kötözzétek meg kezét-lábát, és vessétek ki a külső sötétségre ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. ¹⁴Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak.”

TamEv 64: ¹Jézus mondja: „Egy emberek vendégei voltak. Amikor a vacsorával elkészült, elküldte szolgáját, hogy hívhatja a vendégeket. ²Elment az elsőhöz, (és) ezt mondta: 'Uram meghív téged.' ³Ő ezt mondta: 'Pénzügyem van kereskedőkkel. Ma este jönnek hozzám: elmegyek, és utasításokat adok nekik. Kimentésem kérem a vacsoráról.' ⁴Elment egy másikhoz, (és) ezt mondta: 'Uram meghívott téged.' ⁵Ő ezt mondta: 'Házat vettem, és egy napra oda hívtak. Nem lesz időm.' ⁶Elment egy másikhoz, (és) ezt mondta: 'Uram meghív téged.' ⁷Ő ezt mondta: 'Barátom esküvője lesz, és én készítem az ételt. Nem fogok tudni eljönni. Kimentésem kérem a vacsoráról.' ⁸Elment egy másikhoz, (és) ezt mondta: 'Uram meghív téged.' ⁹Ő ezt mondta: 'Egy falut vásároltam. Mivel a béreket fogom begyűjteni, nem tudok eljönni. Elnézést kérek.' ¹⁰A szolga elment. Ezt mondta az urának: 'Akit meghívtál a vacsorára, kimentésüket kérték.' ¹¹Az ura így szólt szolgájához: 'Menj ki az utcákra. Hozz (be) akit csak találsz, hogy részt vehessenek a vacsorán.' ¹²Kereskedők és üzletemberek nem mennek be [majd] Atyám helyére.”

Lk 15, 3-7: ¹Ő erre ezt a példázatot mondta nekik: ²„Ha valakinek közülük száz juha van, és elveszít közülük egyet, vajon nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e addig az elveszett után, amíg meg nem találja? ³És ha megtalálta, felveszi a vállára örömeiben, ⁴hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, majd így szól hozzájuk: Örüljetelek velem, mert megtaláltam az elveszett juhomat. ⁵Mondom nektek, hogy ugyanígy nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.”

Lk 16, 13: ¹„Egy szolga sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”

Lk 16, 17: ¹„De hamarabb elmúlik az ég és a föld, mint hogy a törvényből egyetlen vessző is elveszne.”

Mt 18, 12-14: ¹„Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és eltéved közülük egy, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a hegyekben, és nem megy-e el megkeresni az eltévedtet? ²Ha azután megtalálja, bizony mondom néktek, jobban örül neki, mint annak a kilencvenkilencnek, amelyik nem tévedt el. ³Ugyanígy a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül.”

Mt 6, 24: ¹„Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti: nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”

Mt 5, 18: ¹„Mert bizony mondom néktek, hogy amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg minden be nem teljesedik.”

TamEv 107: ¹Jézus mondja: „A királyság hasonlatos egy pásztorhoz, akinek száz juha volt. ²Egy közülük, a legnagyobb, eltévedt. Otthagytta a kilencvenkilencet, (és) kereste az egyet, amíg megtalálta. ³A nagy erőfeszítés után ezt mondta a juhoknak: 'Téged jobban szeretlek, mint a kilencvenkilencet.'”

TamEv 47: ¹Jézus mondja: „Egy embernek lehetetlen két lovat megülni, vagy két íjat feszíteni.

²És egy szolgának lehetetlen két urat szolgálni. Vagy tiszteli az egyiket, és gyalázza a másikat.”

³„Egy ember sem iszik óbort, és utána azonnal újbort kíván inni.

⁴És újbort nem tesznek régi tömlőkbe, nehogy szétrepessze; sem óbort nem tesznek (egy) új tömlőbe, nehogy tönkretegy az.

⁵Egy régi foltot nem varnak új ruhára, mert szakadás keletkezik.”

TamEv 11: ¹Jézus mondja: „Éz az ég elmúlik, és az (ég) fölötté elmúlik.

²És a holtak nem élnek, és az élők nem fognak meghalni.

³És azokban a napokban, amikor azt ettétek, ami halott volt, élővé tettétek azt. Amikor világgossághban vagytok, mit fogtok tenni?

⁴Amely napon egyek voltatok, kettővé lettétek. De amikor kettővé váltok, mit fogtok tenni?”

Lk 17, 3-4: ³„Vigyázzatok magatokra! Ha vétkezik ellened atyádfia, figyelmeztess, és ha megbánja, bocsáss meg neki. ⁴És ha naponta hétszer vétkezik ellened, és hétszer tér vissza hozzád ezt mondva: Megbántam - bocsáss meg neki.”

Mt 18, 15: ¹⁵„Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközti: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát.”,

21-22: ²¹Akkor Péter odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: „Uram, hányszor vétkezhet ellenem az én atyádfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?” ²²Jézus így válaszolt: „Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is.”

NazEv 15: Ugyanebben a könyvben (ti. a Héberok szerinti evangéliumban) található: „Ha vétkezik szavával testvéred – mondotta Jézus –, és elégtételt szolgáltat neked, napjában hétszer is fogadd el őt.” Simon, a tanítvány így szólott hozzá: „Hétszer egy nap?” Az Úr válaszolt, és ezt mondotta neki: „Igen, én mondom neked, még hetvenszer hétszer is. Hiszen még a prófétáknál is, jóllehet ők a Szentlélekkel voltak fölkenve, megtalálható volt a bűnös beszéd.” (*Hieronymus, Contra Pelag. III, 2*)

A zsidó evangéliumban a hetvenszer hét után még a következő szerepel: „Hiszen még a prófétáknál is, jóllehet ők a Szentlélekkel voltak fölkenve, megtalálható volt a bűnös beszéd.” (*Cod. N.T. 566, 899 et 1424 ad Mt 18, 22*)

Lk 17, 34-35: ³⁴„Mondom nektek: azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban, az egyik felvételik, a másik pedig ott hagyatik. ³⁵Két asszony örül ugyanott, az egyik felvételik, a másik pedig ott hagyatik.”

Mt 24, 40-41: ⁴⁰„Akkor ketten lesznek a mezőn: az egyik felvételik, a másik otthagytatik, ⁴¹két asszony örül a kézimalommal: az egyik felvételik, a másik ott hagyatik.”

TamEv 61a: ¹Jézus mondta: „Ketten nyugodnak majd egy ágyon. Az egyik meg fog halni, a másik élni fog.”

Lk 19, 11-27: ¹¹Amikor pedig ezeket hallották, még egy példázatot is mondott, mert közel volt Jeruzsálemhez, és azt gondolták, hogy azonnal meg fog jelenni az Isten országa. ¹²Igy szólt tehát: „Egy nemes ember távoli országba utazott, hogy királyi méltóságot szerezzen magának, s úgy térjen vissza. ¹³Hívatta tíz szolgáját, átadott nekik tíz minát, és azt mondta nekik: Kereskedjétek, amíg vissza nem jövök. ¹⁴Polgártársai azonban gyűlölték őt, ezért küldöttséget menesztettek utána, és azt üzenték: Nem akarjuk, hogy ez uralkodjék felettünk. ¹⁵Amikor pedig megszerezte a királyi méltóságot és visszatért, magához hívatta azokat a szolgákat, akiknek a pénzt adta, hogy megtudja: ki hogyan kereskedett. ¹⁶Megjelent az első, és azt mondta: Uram, minád tíz minát nyert. ¹⁷Az erre így szólt: Jól van, jó szolgám, mivel hű voltál a kevésen, legyen hatalmad tíz város fölött. ¹⁸Aztán jött a második, és jelentette: Uram, minád öt minát nyert. ¹⁹Ehhez pedig így szólt: Uralkodj te is öt városon. ²⁰Megérkezett a harmadik is, aki így beszélt: Uram, itt a minád. Egy kendőbe kötve őriztem. ²¹Félttem ugyanis tőled, mivel könyörtelen ember vagy: azt is behajtod, amit nem fektettél be, és learatod azt is, amit nem vetettél el. ²²Ekkor az így szólt hozzá: A saját szavaid alapján ítélek meg, gonosz szolga! Tudtad, hogy én könyörtelen ember vagyok, behajtom azt is, amit nem fektettem be, és learatom azt is, amit nem vetettem el? ²³Miért nem tetted hát a pénzemet a pénzváltók asztalára, hogy amikor megjövök, kamatos-tul kapjam meg. ²⁴Az ott állóknak pedig ezt mondta: Vegyétek el tőle a minát, és adjátok annak, akinek tíz minája van. ²⁵Mire ezt mondták neki: Uram, annak tíz minája van!

Mt 25, 14-30: ¹⁴„Mert úgy van ez, mint amikor egy idegenbe készül ember hívatta szolgálait, és átadta nekik vagyonát. ¹⁵Az egyiknek adott öt talentumot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek képessége szerint, és elment idegenbe. ¹⁶Az, aki az öt talentumot kapta, azonnal elindult, vállalkozásba fogott velük, és nyert másik ötöt. ¹⁷Ugyanígy az is, aki a kettőt kapta, nyert másik kettőt. ¹⁸Aki pedig az egyet kapta, elment, gödröt ásott a földbe, és elrejtette ura pénzét. ¹⁹Hosszú idő múlva aztán megjött ezeknek a szolgáltnak az ura, és számadást tartott velük. ²⁰Eljött az, aki az öt talentumot kapta, odavitte a másik öt talentumot, és így szólt: Uram, öt talentumot adtál át nekem: nézd, másik öt talentumot nyertem. ²¹Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára! ²²Odament az is, aki a két talentumot kapta, és ezt mondta: Uram, két talentumot adtál át nekem: nézd, másik két talentumot nyertem. ²³Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára! ²⁴Odament hozzá az is, aki az egy talentumot kapta, és ezt mondta: Uram, tudtam, hogy kérlelhetetlen ember vagy, aki ott is aratsz, ahol nem vetettél, és onnan is gyűjtesz, ahová nem szórtál. ²⁵Félelmemben elmentem tehát, és elástam a talentumodat a földbe: nézd, itt van, ami a tied. ²⁶Ura így válaszolt neki: Te, gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vettem, és onnan is gyűjtök, ahova nem szórtam? ²⁷Ezért el kellett volna vinned a pénzemet a pénzváltókhoz, és amikor megjöttem, kamattal kaptam volna vissza azt, ami az enyém.

NazEv 18: A ránk maradt, héber betűkkel írott evangélium nem arra zúdítja a szidalmakat, aki a <talentumot> elrejtette, hanem arra, aki azt dőzsölve felélte. Az <úrnak> ugyanis három szolgálja volt; az egyik, aki urának vagyonát szajhakkal és fuvaláslányokkal elpazarolta, a másik, aki megsokszorozta a nyereséget, a harmadik pedig, aki a talentumot elásta, következőképpen az egyik elismerésben részesül a másik csak szidalomban, a harmadikat viszont börtönbe zárják. Feltételezem, hogy Máté szerint a semmit nem szerzett elleni példabeszéd után elmondott fenyegetés nem rá vonatkozik, vagyis arra, aki a pénzt elásta, hanem az előbbire, aki lakomákon dorbézolt, és korhelyekkel ivott együtt. (*Eusebius, Theophania IV, 22 ad Mt 25, 14 skk.*)

²⁶De ő így válaszolt: Mondom nektek, hogy akinek van, annak adatik, akinek pedig nincs, attól még az is elvétetik, amije van. ²⁷Ellenségeimet pedig, akik nem akarták, hogy királlyá legyek felettük, hozzátok ide, és vágjátok le itt előttem.”

²⁸Vegyétek el tőle a talentumot, és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! ²⁹Mert mindenkinek, akinek van, adatik, és bővelkedni fog, attól pedig, akinek nincs, még az is elvétetik, amije van. ³⁰A haszontalan szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.”

Máté evangéliuma

Mt 1, 18–25: ¹⁸Jézus Krisztus születése pedig így történt. Anyja, Mária jegyese volt Józsefnek, de mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy áldott állapotban van a Szentlélektől. ¹⁹Férje, József igaz ember volt, és nem akarta őt megszegényíteni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el. ²⁰Amikor azonban ezt végiggondolta magában, íme, az Úr angyala megjelent neki álmában, és ezt mondta: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. ²¹Fiút fog szülni, akit nevezz el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből.” ²²Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: ²³„Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immanuelnek neveznek” - ami azt jelenti: Velünk az Isten. ²⁴József pedig, amikor felébredt álmából, úgy cselekedett, ahogyan az Úr angyala parancsolta neki: magához vette feleségét, ²⁵de nem érintette addig, amíg meg nem szülte fiát, akit Jézusnak nevezett el.

JkProt 14,1–2: József nagyon megijedt. Nem zaklatta tovább Máriát, csak magában latolgatta, mit tegyen vele.

– Ha hallgatok a vétkéről – töprengett –, még majd megvádolnak, hogy lábbal tapostam az Úr törvényét. Ha viszont kinyilvánítom Izrael fiai előtt, milyen állapotban van...? Meglehet, egy angyal magzatát hordozza, s félek, akkor meg az lesz a vád ellenem, hogy ártatlan vért szolgáltattam ki a halálos ítéletnek... Mit tegyek hát vele...? Feltűnés nélkül fogok tőle elválni!

Így esteledett rá. És íme, álmában megjelent neki az Úr angyala:

– A leány miatt ne aggódj – nyugtatta meg. A magzat, melyet hordoz, a Szentlélektől való! Mária fiút fog szülni neked, s te Jézusnak nevezd majd el, mert ő lesz az, aki népét megváltja bűneitől!

Mt 2, 1-12: ¹Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, ²és ezt kérdezték: „Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.” ³Amikor ezt Heródes király meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt az egész Jeruzsálemet. ⁴Összehívatta a nép valamennyi főpapját és írástudóját, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. ⁵Azok ezt mondták neki: „A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: *‘Te pedig Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legjelentéktelenebb Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legeltetni fogja népcmet, Izraelt.’*” ⁷Ekkor Heródes titokban hívatta a bölcseket, pontosan megkérdezte tőlük a csillag feltűnésének idejét, ⁸majd elküldte őket Betlehembe, és ezt mondta: „Menjete el, szerezzetek pontos értesüléseket a gyermekről mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudomra, hogy én is elmenjek, és imádjam őt!” ⁹Miután meghallgatták a királyt, elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. ¹⁰Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük. ¹¹Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. ¹²Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.

Mt 2, 13: ¹³Miután eltávoztak, íme, az Úr angyala megjelent Józsefnek álmában, és így szólt: „Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, és maradj ott, amíg nem szólok neked, mert Heródes halálra fogja kerestetni a gyermeket.”

JkProt 21,1–4: József javában készülődött, hogy majd útra kelnek Júdeába, s lám, épp akkor nagy nyugtalanság támadt a júdeai Betlehemben, mert mágusok érkeztek, akik váltig ezt kérdezték:

– Hol van a zsidók királya? Láttuk a csillagot keleten, azért jöttünk, hogy bemutassuk előtte hódolatunkat!

Mikor Heródes ennek hírt vette, félelem fogta el. Nyomban szolgákat küldött ki a mágusokért, egyszer-ször pedig magához rendelte a főpapokat, s faggatóra fogta őket a praetoriumban:

– Mi van megírva a Felkentéről? Hol is születik?

A főpapok felvilágosították:

– A júdeai Betlehemben. Így van megírva.

Heródes elbocsátotta őket, s most már a mágusokat kezdte faggatni:

– Miféle jelét láttatok annak – kérdezte –, hogy király született?

– Láttunk egy csillagot – magyarázták a mágusok.

– Feltűnően nagy volt, úgy ragyogott fel a többi csillag között, hogy mindet elhomályosította – más csillagot látni sem lehetett mellette. Így tudtuk meg, hogy Izraelnek királya született, s azért is jöttünk, hogy hódolatunkat bemutassuk előtte.

– Akkor hát menjetek és keressétek meg – mondta Heródes –, s ha rátaláltok, adjátok hírül nekem, hogy magam is odamehessek és bemutathassam előtte hódolatomat!

A mágusok távoztak tőle, s íme, az a csillag, melyet keleten láttak, elvezette őket a barlanghoz, ott állapodott meg a Gyermekek feje fölött. Mikor a mágusok megpillantották bent anyjával, Máriával, kivették tarisznyájukból ajándékaikat, aranyat, tömjént, mirhát. S mert az anyától utasítást kaptak, hogy ne menjenek Júdea felé, más úton tértek vissza szülőföldjükre.

PCairo 10735: Isten angyala így szólt: „József [vedd a feleséged, Máriát, és menekülj Egyiptomba]... .

Mt 2, 15: ¹⁵Ott volt Heródes haláláig, hogy beteljesedjék az, amit az Úr mondott a próféta által: „Egyiptomból hívtam el fiamat.”

NazEv 1: Máté, akit egyúttal Lévinek is neveznek, a vámszedőből lett apostol volt az első, aki Krisztus evangéliumát Judeában héber nyelven összeállította azoknak, akik a körülmetéltek közül tértek meg a hitre; hogy ezt utána valaki görögre is lefordította, ez nem teljesen bizonyos. A héber szöveget azonban máig is megőrizte a Pamphylos révén nagy hozzáértéssel alapított caesareai könyvtár. Nekem engedélyem volt arra, hogy a nazoreusok birtokában lévő iratokat is lemásoljam e művemhez. Beröában (=Aleppo), Szíria egyik városában, ahol a nazoreusok élnek. Benne különösen figyelemreméltó, hogy mindenütt, ahol az evangélista – akár saját nevében, akár pedig a megváltó Úr szájába adva – hivatkozik az ószövetségi Írás tanúságára –, nem a Septuaginta fordítóinak tekintélyét követi, hanem a héber szövegeket; ezek közül való e kettő: „Egyiptomból hívtam el az én fiamat” és „minthogy názáretinek (nazoreusnak) nevezik őt”. (*Hieronymus, De vir. ill. 3*)

Mt 2, 16-18: ¹⁶Amikor Heródes látta, hogy a bölcsék túljártak az eszén, nagy haragra lobbant, elküldte embereit, és megöletett Betlehemben és annak egész környékén minden kétesztendő és ennél fiatalabb fiúgyermeket, annak az időpontnak megfelelően, amelyet pontosan megtudott a bölcséktől. ¹⁷Ekkor teljesedett be az, amit Jeremiás prófétált: ¹⁸„Hang hallatszott Rámában, nagy sírás és jajgatás. Ráhel siratta gyermekeit, és nem akart megvigasztalódní, hogy már nincsenek.”

JkProt 22,1-2: Heródes, aki hamarosan belátta, hogy a mágusok becsapták, féktelen dühében elküldte a fogdmegieit azzal a paranccsal, hogy két évtől lefelé mészárolják le az összes gyermeket. A hír, hogy a gyermeket felkoncolják, megrémítette Máriát: felkapta hát a kisfiát, bepólyázta és egy marhaistállóban, a jászolba rejtette.

Mt 2, 23: ²³és amikor odaért, abban a városban telepedett le, amelyet Názáretnek neveztek, hogy beteljesedjék, amit a próféták mondtak: názáretinek fogják őt nevezni.

NazEv 1: Máté, akit egyúttal Lévinek is neveznek, a vámszedőből lett apostol volt az első, aki Krisztus evangéliumát Judeában héber nyelven összeállította azoknak, akik a körülmetéltek közül tértek meg a hitre; hogy ezt utána valaki görögre is lefordította, ez nem teljesen bizonyos. A héber szöveget azonban máig is megőrizte a Pamphylos révén nagy hozzáértéssel alapított caesareai könyvtár. Nekem engedélyem volt arra, hogy a nazoreusok birtokában lévő iratokat is lemásoljam e művemhez. Beröában (=Aleppo), Szíria egyik városában, ahol a nazoreusok élnek. Benne különösen figyelemreméltó, hogy mindenütt, ahol az evangélista – akár saját nevében, akár pedig a megváltó Úr szájába adva – hivatkozik az ószövetségi Írás tanúságára –, nem a Septuaginta fordítóinak tekintélyét követi, hanem a héber szövegeket; ezek közül való e kettő: „Egyiptomból hívtam el az én fiamat” és „minthogy názáretinek (nazoreusnak) nevezik őt”. (*Hieronymus, De vir. ill. 3*)

Mt 5, 10: ¹⁰„Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert ők a mennyek országa.”

Mt 5, 14: ¹⁴„Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a hegyre épült város.”

Mt 5, 17: ¹⁷„Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltsém azokat.”

Mt 5, 22: ²²„Én pedig azt mondom néktek, hogy aki haragszik atyjafiára, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette, aki pedig azt mondja atyjafiának: Ostoba! - méltó a földtörvényszéki eljárásra aki pedig azt mondja: Bolond! - méltó a gyehenna tüzére.”

Mt 6, 2-4: ²„Amikor tehát adományt adsz, ne kürtöltesd magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsérjék őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. ³Te pedig amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, ⁴hogy adakozásod titokban történjék, a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.”

Mt 6, 3: ³„Te pedig amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb.”

TamEv 69a: ¹Jézus mondja: „Boldogok, akiket üldöznek szívükben. Ők azok, akik igazán megismerték az Atyát.”

(POxy1 7) TamEv 32: Jézus mondja: „Egy magas hegyre épített (és) megerősített város nem eshet el, és nem rejthető el.”

EbionEv 6: Azt állítják, hogy nem az Atyaistentől született ő, hanem teremtetett, mint az arkangyalok egyike, csakhogy hatalmasabb náluk, uralkodik az angyalokon és mindenben, amit a Mindenható létrehozott, eljövén és tanítván, miként azt az általuk evangéliumnak nevezett irat tanúsítja: „Azért jöttem, hogy eltöröljem a (véres) áldozatokat, s ha ti nem hagytok fel az öléssel, nem távozik el tőletek a harag.” (*Epiphanius, Haer. 30. 16. 4-5*)

NazEv 4: Az „cikc” (= ok nélkül) hiányzik a zsidó evangéliumból és némely más példányból is. (*Cod. N.T. 566 ad Mt 4, 5*)

(POxy654 6) TamEv 6: ¹Tanítványai megkérdezték, (és) ezt mondták neki: „Akarod, hogy böjtöljünk? És hogyan imádkozzunk és adjunk alamizsnát? És milyen étkezési előírásokat tartunk meg?”

²Jézus mondja: „Ne hazudjatok. ³És ne tegyétek, amit gyűlöltek.

⁴Mert minden lelepleződik <az igazság> látásában.

⁵Mert nincs rejtve semmi, ami ki ne jelentődne. ⁶És nincs semmi eltakarva, ami leleplezetlenül maradna.,

14: ¹Jézus ezt mondta nekik: „Ha böjtöltök, magatoknak szereztek bünt. ²És ha imádkoztok, ítéletben lesz részetek. ³És ha alamizsnát adtok, rosszat tesztek lelketeknek.

⁴És ha valamely területre bementek, és helyről helyre vándoroltok, (és) ők befogadnak, (akkor) azt egyétek, amit elétek tesznek. Gyógyítsátok a közöttük levő betegeket!

⁵Mert ami bemeleg szátokon, nem fog bemocskolni titeket. Sokkal inkább az mocskol be, ami kijön a szátokon.”

TamEv 62: ¹Jézus mondja: „Titkaimat azoknak mondom el, akik [mélto]k az [én] titkaimra.”

²Amit jobb kezed tesz, ne tudja bal kezed, hogy az mit tesz.

Mt 7, 6: ⁶„Ne adjátok oda a kutyáknak azt, ami szent, gyöngyöcskéket se dobjátok oda a disznók elé, nehogy lábukkal széttapossák azokat, majd megfordulva széttépjenek titeket.”

Mt 11, 30: ³⁰„Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű.”

Mt 13, 24-30: ²⁴Más példázatot is mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a szántóföldjébe. ²⁵De amíg az emberek aludtak, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé, és elment. ²⁶Amikor a zöld vetés szárba szökött, és már magot hozott, megmutatkozott a konkoly is. ²⁷A szolgák ekkor odamentek a gazdához, és azt kérdezték tőle: Uram, ugye jó magot vetettél a földedbe? Honnan van akkor benne a konkoly? ²⁸Ellenség tette ezt! - felelte nekik. A szolgák erre megkérdezték: Akarod-e, hogy kimenjünk, és összeszedjük a konkolyt? ²⁹Ő azonban így válaszolt: Nem, mert amíg a konkolyt szednétek, kiszaggatnátok vele együtt a búzát is. ³⁰Így hadd nőjön együtt mind a kettő az aratásig, és az aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kévébe, és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbé.”

Mt 13, 44: ⁴⁴„Hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember, miután megtalált, elrejt, örömeiben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet.”

Mt 13, 45-46: ⁴⁵„Hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz is, aki szép gyöngyöket keres. ⁴⁶Amikor egy nagyrértékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt.”

Mt 13, 47-50: ⁴⁷„Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőhálához is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. ⁴⁸Amikor megtelik, kivonják a partra, és letelve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. ⁴⁹Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül. ⁵⁰és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogsikorgatás.”

TamEv 93: ¹„Azt, ami szent, ne adjátok a kutyáknak, nehogy a trágyadombra vessék azokat.

²Ne dobjátok gyöngyöket a disznóknak, nehogy [sárba] fordítsák [azokat].”

TamEv 90: ¹Jézus mondja: „Jöjjetek hozzám, mert igám kedves, és uralmam szelíd. ²És nyugalmat fogtok találni magatoknak.”

TamEv 57: ¹Jézus mondja: „Az Atya királysága hasonlatos egy emberhez, akinek (jó) vetőmagja volt. ²Éjszaka eljött az ellensége, és gyomot vetett a jó mag közé. ³Az ember nem engedte (szolgálóinak) kihúzni a gyomot. Ezt mondta nekik: ‘Nehogy elmenjetez, hogy kihúzzátok a gyomot, és kihúzzátok vele együtt a búzát is.’

⁴Mert az aratás napján nyilvánvalóvá lesz a gyom, és kihúzzák (és) elégetik.”

TamEv 109: ¹Jézus mondja: „A királyság hasonlatos egy olyan emberhez, akinek a földjében kincs van, [amelyről] ő nem tud. ²És [miután] meghalt, az ő [fiára] hagyta. (De) fia sem tudott (róla). Fogta a földet, és eladta. ³És aki megvette azt, eljött, és szántás közben [megtalálta] a kincset. Elkezdett pénzt kölcsönözni kamatra, akinek csak akart.”

TamEv 76: ¹Jézus mondja: „Az atya királysága hasonlatos a kereskedőhöz, akinek áruai voltak és talált egy gyöngyöt. ²Az a kereskedő okos. Eladta javait, (és) megvásárolta magának egyedül a gyöngyöt.

³Ti is keressétek az ő kincsét, amely nem enyészik el, (és) amely ott van, ahová moly el nem ér, hogy megegye, és fereg meg nem emészti.”

TamEv 8: ¹És ő mondja: „Olyan az ember, mint egy okos halász, aki kivetí hálóját a tengerbe és kiemeli azt a tengerből telve apró hallal. ²Az okos halász talált köztük egy nagy, jó halat. ³Az összes apró halat visszadobja a tengerbe, (és) nehézség nélkül a nagy halat választja.

⁴Akinek van füle, hallja!”

Mt 15, 13: ¹³Ő pedig így válaszolt: „Minden palántát, amelyet nem az én mennyei Atyám ültetett, ki fognak gyomlálni.”

Mt 18-20: ²⁰„Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.”

Mt 23, 13: ¹³„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni.”

Mt 27, 16: ¹⁶Volt pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabbásnak hívtak.

Mt 27, 24-25: ²⁴Amikor Pilátus látta, hogy nem ér el semmit, sőt a forrongás még nagyobb lesz, vizet hozatott, megmosta kezét a sokaság szeme láttára, és így szólt: „Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a véréből. Ám ti lássátok!” ²⁵Az egész nép így kiáltott: „Szálljon ránk és gyermekeinkre az ő vére!”

TamEv 40: ¹Jézus mondja: „Egy borszólót ültettek az Atya (szőlősnén) kívül. ²És mivel nincs gondozva, kitépetik majd gyökerestől (és) megsemmisül.”

(POxy1 5) TamEv 30: ¹Jézus mondja: „Ahol három Isten van, azok istenek. ²Ahol kettő van vagy egy, én vele vagyok.”

(POxy655 2) TamEv 39: ¹Jézus mondja: „A farizeusok és az írástudók megkapták a tudás kulcsait, (de) elrejtették azokat. ²Sem ők maguk nem mentek be, sem azokat nem engedték be, akik kívántak (bemenni).

³Ti azonban legyetek okosak, mint a kígyók, és ártatlanok, mint a galambok!”

102: Jézus mondja: „Jaj nekik, a farizeusoknak, mert olyanok, mint a kutya, mely a barmok jászolában alszik, mert sem az nem eszik, sem a barmokat nem [engedi] enni.”

NazEv 20: Őt (ti. Brabbást) ... abban az evangéliumban, amelyet Héberék szerintének neveznek, „mesterük fiaként” értelmezik, akit lázadás és gyilkosság miatt ítéltek el. (*Hieronymus, Comm. IV in Mt 27, 16*)

PétEv 1. 1-2: ... a zsidók közül pedig senki sem mosott kezét, Heródes sem, és egyik sem az Ő bírái közül. S miután nem akartak kezét mosni, Pilátus felállt.

És akkor Heródes király megparancsolta, hogy vigyék el az Urat, mondván nekik: „Tegyétek azt, amit parancsoltam nektek, hogy vele tegyétek!”

AcPilate 9, 4-5: Miután meghallotta Pilátus ezt a beszédet, megrémült, majd megparancsolta a tömegnek, hogy legyenek csendben, mert még zajongtak, és ezt kérdezte tőlük: „Hát ő az, akit Heródes keresztetett?” A zsidók így feleltek: „Igen, Ő az.” Erre Pilátus vizet kért, megmosta kezét a nappal szemben, és ezt mondta: „Ártatlan vagyok ennek az igaznak a vérben, ti lássátok!” Ismét ezt kiabálták a zsidók: „Vére rajtunk és gyermekeinken!”

Ekkor megparancsolta Pilátus, hogy húzzák a fűgönyt a bírói emelvény elé, amelyen ült, és így szólt Jézushoz: „Néped bevádolt, mint királyt. Ezért elrendeltem, hogy korbácsoljanak meg a kegyes császárok törvénye szerint, utána pedig feszítsenek keresztre abban a kertben, amelyben elfogtak. Továbbá a két gonosztevő, Dysmos és Gestas is feszíttessék keresztre veled együtt.”

Mt 27, 62-66: ⁶²Másnap, a péntekre következő napon, összegyűltek a főpapok és a farizeusok Pilátusnál. ⁶³és így szóltak: „Uram, eszünkbe jutott, hogy ez a család még életében ezt mondta: Három nap múlva feltámadok! „Ezért parancsold meg, hogy őrizzék a sírt a harmadik napig, nehogy tanítványai odamenjenek és ellopják őt, aztán azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül! Ez az utóbbi család rosszabb lenne az előzőnél.” ⁶⁵Pilátus azonban ezt válaszolta: „Van őrségetek, menjetek, őriztessétek ti, ahogyan tudjátok.” ⁶⁶Erre ők elmentek, lepecsételték a követ, és őrséggel őriztették a sírt.

PétEv 8, 28-9, 34: Összegyűltek pedig egymás közt az írástudók és a farizeusok és a vének, mert hallották, hogy zúgolódik az egész nép és a mellét veri, mondván, „ha ezek a nagy jelek történtek halálára, lássátok, hogy mennyire igaz ember volt”. Ekkor félelem fogta el a véneket, és elmentek Pilátushoz, kérlelték és így szóltak:

„Adjál katonákat, hogy a sírját őrizzük három napig, nehogy tanítványai eljőjenek és ellopják őt, és a nép azt higgye, hogy feltámadt halottaiból, és gonosz dolgokat műveljenek velünk.”

Pilátus pedig katonákkal együtt odaadta nekik Petronius centuriót, hogy őrizzék a sírt. Velük együtt mentek a sírhoz a vének és az írástudók.

És mindnyájan, akik ott voltak, a centurióval meg a katonákkal együtt egy nagy sziklakövet görgettek oda, és a sír bejáratára helyezték.

És hét pecsétet tettek rá, és ott sátrat verve őrt álltak.

Amikor szombat hajnala pirkadt, tömeg nép érkezett Jeruzsálemből és a környékről, hogy megnézzék a lepecsételt sírt.

Lukács evangéliuma

Lk 1, 5-7: ⁵Heródesnek, Júdea királyának idejében élt egy pap, név szerint Zakariás, az Abijá csoportjából felesége pedig Aron leányai közül való volt, és a neve Erzsébet. ⁶Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint. ⁷Nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten előrehaladott korúak voltak.

Lk 1, 8-11: ⁸Történt pedig egyszer, hogy amikor csoportjának beosztása szerint papi szolgálatot végzett az Isten előtt, a papi szolgálat szokott módja szerint, sorsolással őt jelölték ki arra, hogy bemessen az Úr templomába, és bemutassa a füstölőáldozatot. ⁹A nép egész sokasága pedig kint imádkozott a füstölőáldozat órájában. ¹⁰Ekkor megjelent neki az ÚR angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől.

EbionEv 3: Az általuk használt evangélium így kezdődik: „Történt, hogy Heródesnek, Júdea királyának uralkodása alatt »Kajafás főpap idejében« eljött »egy bizonyos« János »nevű«, aki a megtérés keresztségével keresztelt a Jordán folyóban, s akit Áronnak, a papnak családjából valónak mondtak, Zakariás és Erzsébet gyermeke; és kimentek hozzá mindnyájan.” (*Epiphanius, Haer. 30. 13. 6*)

JkProt 8,3: A főpap tehát felöltötte a tizenkét esengettel ékesített palástot, s bement a szentek szentjébe, hogy imádkozzék a leányért. S lám, elébe állt az Úr angyala:

– Zakariás, Zakariás – szólította meg –, menj ki és hívd gyűlésbe a nép özvegy férfait. Mindegyikük hozzon magával botot, s amelyiküknek az Ursten jelet mutat, annak legyen felesége a leány!

Lk 1, 20: ²⁰„De íme, amiért nem hittél szavaimnak, amelyek pedig be fognak teljesedni a maguk idejében, most megnémulsz, és egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek.”

Lk 1, 21: ²¹A nép várta Zakariást, és csodálkozott, hogy kékik a templomban.

Lk 1, 26-38: ²⁶A hatodik hónapban pedig elküldte Isten Gábríel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe, ²⁷egy szűzhöz, aki a Dávid házából származó férfinak, Józsefnek volt a jegyese. A szűznek pedig Mária volt a neve. ²⁸Az angyal belépve hozzá így szólt: „Üdvözlégy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van!” ²⁹Mária megdöbbszent ezekre a szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés. ³⁰Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél!” ³¹Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezz Jézusnak. ³²Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ³³ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége.” ³⁴Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan lehetséges ez, mikor én férfit nem ismerek?” ³⁵Az angyal így válaszolt neki: „A Szentlélek száll rád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának. ³⁶Íme, a te rokonod, Erzsébet is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak, ³⁷mert az Istennek semmi sem lehetetlen.” ³⁸Ekkor így szólt Mária: „Íme, az Úr szolgálóleánya: történjék velem a te beszéded szerint!” S ekkor eltávozott tőle az angyal.

Lk 1, 36: ³⁶Íme, a te rokonod, Erzsébet is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak.

JkProt 10,2: Aztán mindannyiukat bevitték az Úr templomába. Ahol a főpap kiadta nekik az utasítást:

– Húzzatok sorsot egymás között, melyiktek fonja az arany- és az aszbesztfonalat, melyiktek lent, a selymet, a kék, a skarlátvörös és a mélybíbor színt!

Máriának a sorshúzás a skarlátvöröst és a mélybíbor juttatta: fogta hát az anyagot és hazament. (Akkor történt ez, amikor Zakariás megnémult, és tisztében Sámuel helyettesítette, míg csak Zakariás hangja vissza nem tért.) Máris hozzáállott a fonáshoz: a skarlátvörössel kezdte.

JkProt (23,1)–24,2 Telt-múlt az idő, Zakariás csak nem jött: már mindannyian rosszat sejtettek. Akkor egyikük bemerészkedett a szentélybe, s ott pillantotta meg vérbefagyott holttestét az Úr oltára mellett. Közben hang hallatszott:

– Zakariást meggyilkolták. És a vére kitörölhetetlenül idetapad, míg csak el nem jön a bosszúálló!

JkProt 11,1–3: Egyszer – éppen fogta a korsót, kiement a házból, hogy vizet merítsen – egy hang eképpen köszöntötte:

– Üdvöz légy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között!

Mária körülnézett, jobbra is, balra is, honnan jön a hang, aztán minden ízében reszkette ment vissza szobájába. Letette a korsót, elővette a mélybíbor anyagot, és újra a székére ült, hogy a bíbort is megfonja. És lám, egyszer csak elébeállt az Úr angyala.

– Ne félj, Mária – bátorította –, mert kegyelmet találtál a mindenség Ura előtt: foganni fogsz az Ő Igéjétől!

Az angyali szó hallatára Mária zavarba esett: – Én? – kérdezte. – Foganni fogok az Úrtól, az élő Istentől...? Ahogyan a többi asszony a születésig eljut?!

De az előtte álló angyal felvilágosította:

– Nem úgy, Mária. Isten ereje árnékol majd be, szent szülöttedet tehát a Magasságos fiának fogják hívni. Add neki a 'Jézus' nevet, mert Ő lesz az, aki népét megváltja bűneitől!

És Mária engedelmesen mondta:

– Szolgálótányá vagyok az Úrnak: íme, itt állok előtte. Legyen nekem a te szavaid szerint.

Pcairo 10735: ... mondta a szűznek: „Íme, a te rokonod [Erzsébet] szintén fogant, [és ő] a hatodik hónapban van...”

Lk 1, 39-56: ³⁹Azokban a napokban útra kelt Mária, és sietve elment a hegyvidékre, Júda egyik városába. ⁴⁰Bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet. ⁴¹Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, megmozdult a magzat a méhében. Megtelt Erzsébet Szentlélekkel, ⁴²és hangos szóval kiáltotta: „Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse! ⁴³Hogyan is lehetséges ez, hogy az én Uram anyja jön el énhozzám? ⁴⁴Mert íme, amint felfogta fülem köszöntésed hangját, ujjongva mozdult meg a magzat méhében. ⁴⁵Boldog, aki hitt, mert beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki.” ⁴⁶Mária pedig ezt mondta: „Magasztalja lelkem az Urat, ⁴⁷és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt, ⁴⁸mert rátekintett szolgálóleánya megalázott voltára: és íme, mostantól fogva boldognak mond engem minden nemzedék. ⁴⁹mert nagy dolgokat tett velem a Hatalmas, és szent az ő neve, ⁵⁰irgalma megmarad nemzedékről nemzedékre az őt féltőkön. ⁵¹Hatalmas dolgot cselekedett karjával, szétszórta a szívük szándékában felfuvalkodottakat. ⁵²Hatalmasokat döntött le trónjukról, és megalázottakat emelt fel. ⁵³Éhezőket látott el javakkal, és bővelkedőket küldött el üres kézzel. ⁵⁴Felkarolta szolgáját, Izráelt, hogy megemlékezzék irgalmáról, ⁵⁵amint kijelentette atyáinknak, Ábrahámnak és az ő utódjának mindörökké.” ⁵⁶Mária Erzsébettel maradt három hónapig, azután visszatért otthonába.

Lk 1, 80: ⁸⁰A kisgyermek pedig növekedett, és erősödött lélekben, és a pusztában élt egészen addig a napig, amelyen szolgálatba lépett Izráelben.

JkProt 12,2–3: Máriát boldoggá tették szavai; így ment el unokanővérehez, Erzsébethez, s kopogtatott az ajtón. Erzsébet a kopogtatásra eldobta a skarlátszín fonallal telő orsót, és odaszaladt az ajtóhoz, kinyitotta neki, és áldó szándékkal köszöntötte:

– Hát lehetséges ez? Az én Uram anyja látogat el hozzám...?! Mert lám, méhemben tánra perdült a magzat, és megáldott téged!

Mária azonban elfelejtkezett arról a szent titokról, melyet Gábrriel angyal a tudomására hozott. Az égre szegezte tekintetét, úgy rebegte:

– Ugyan ki vagyok én, hogy íme, a föld összes asszonyai ilyen dicsőretekkel halmoznak el?!

Három hónapig időzött Erzsébetnél, közben napról napra gömbölyödött a hasa; ezért aztán félelmében hazament, s többé nem mutatkozott Izrael fiaival előtt. Éppen tizenhat éves volt, mikor ez a szent titok beteljesült rajta.

TamBesz 19, 5b: Jézus pedig szépen haladt előre bölcsességben, életkorban és kegyelemben. Ővé a dicsőség örökkön-örökké! Ámen.

Lk 2, 1-6: ¹Történt pedig azokban a napokban, hogy Augustus császár rendeletet adott ki: írják össze az egész földet. ²Ez az első összeírás akkor történt, amikor Szíriában Cirénius volt a helytartó. ³Elment tehát mindenki a maga városába, hogy összeírják. ⁴Felment József is a galileai Názáretből Júdeába, a Dávid városába, amelyet Betlehemnek neveznek, mert Dávid házából és nemzetségéből való volt. ⁵hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. ⁶És történt, hogy amíg ott voltak, eljött születésének ideje.

Lk 2, 7: ⁷és megszülte elsőszülött fiát. Bepólyálta, és a jászolba fektette, mivel a szálláson nem volt számukra hely.

Lk 2, 19: ¹⁹Mária pedig mindezeket a dolgokat megőrizte, és forgatta a szívében.

Lk 2, 26: ²⁶Azt a kijelentést kapta a Szentlélektől, hogy nem hal meg addig, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát.

JkProt 17,1-3: Akkortájt Augustus császár rendeletet adott ki, hogy írják össze a júdeai Betlehem lakosait. József töprengőbe esett:

– A fiaimat még csak összeíratom – de mitévő legyenek a leánnyal? Milyen címen írassam össze őt? Mint a feleségemet? Ezt restellném. Talán mint saját leányomat? Hiszen Izrael fiai tudják, hogy nem leányom...! Ha az összeírásra felvirrad az Úr napja, majd elválnak, mi az ő akarata!

Felnyergelte a szamarat, Máriát a hátára tüllette; egyik fia vezette az állatot, Sámuel mögötte ment. Jó három mérföldet megtettek már – egyszer csak József hátrapillantott, és észrevette, hogy Mária arca gondterhelt.

– Biztosan a terhesség kínozza – vélekedett, de amikor később újra hátrapillantott, és mosolyogni látta, faggatni kezdte őt: – Mi van veled, Mária? Nézem az arcodat: hol mosolyogsz, hol gondterhelt vagy!

– Csak azért, József – válaszolta Mária –, mert két népet látok lelki szemeimmel, az egyik sir és jajgat, a másik meg boldog és önfelcledten örül.

Az út felénel jártak, mikor Mária megszólalt:

– József, vegyél le a számárról. Sürget itt bennem a gyermek: világra szeretne jönni.

József levette őt, de tanácstalan volt:

– Hová vigyelek? Hol találok védett helyet, hol szülhess? A vidék lakatlan...!

JkProt 22,2: A hír, hogy a gyermeket felkoncolják, megrémítette Máriát: felkapta hát a kislfiát, bepólyázta és egy marhaistállóban, a jászolba rejtette.

TamBesz 11, 2c: ...édesanyja megcsókolta őt, s megőrizte magában azokat a rejtélyes dolgokat, amelyeket szeme láttára cselekedett.

JkProt 24,4: A harmadik nap elteltével a papok tanácskozni kezdtek, kit állítsanak Zakariás helyére. És választásuk Simeonra esett, neki ugyanis a Szentlélek jó előre kinyilvánította, hogy nem hal meg addig, amíg testi valójában nem látja a Felkentet.

Lk 2, 46-52: ⁴⁶Három nap múlva találták meg a templomban, amint a tanítómesterek körében ült. hallgatta és kérdezte őket, ⁴⁷és mindenki, aki hallotta, csodálkozott értelmén és feleletein. ⁴⁸Amikor szülei meglátták, megdöbbentek, anyja pedig így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én nagy bánattal kerestünk téged.” ⁴⁹Mire ő így válaszolt: „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” ⁵⁰Ők azonban a nekik adott választ nem értették. ⁵¹Jézus ezután elindult velük, elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja mindezeket a szavakat megőrizte szívében, ⁵²Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.

TamBesz 19, 1-5: Amikor pedig tizenkét éves volt, a szülei szokás szerint Jeruzsálembe mentek a pászka ünnepére, útítársaikkal együtt. A pászka elmúltával aztán hazafelé indultak. Miután szülei elindultak haza, a gyermek Jézus visszatért Jeruzsálembe. A szülei azonban úgy vélték, hogy az útítársak között van.

Miután már egynapi járőrföldet megtettek, keresni kezdték őt rokonaik között, de mivel nem találták, aggódva visszamentek, hogy megkeressék. Három nap múlva meg is találták, amint ott ült a templomban az írástudók között. A Törvényt hallgatta, és kérdezgette őket. Mindnyájan figyeltek rá, és csodálkoztak, hogy gyermek léteére elnémitotta a véneket és a nép tanítóit, megmagyarázva a Törvény fő pontjait és a próféták példázatait.

Ekkor Mária, az édesanyja hozzá lépve ezt mondta neki: – Miért tetted ezt velünk, fiam? Íme fájdalommal kerestünk téged. – Jézus így válaszolt nekik: – Miért kerestek engem? Nem tudjátok, hogy az én Atyám dolgaiban kell lennem?

Az írástudók és a farizeusok ezt mondták: – Te vagy az édesanyja ennek a gyermeknek? – Ő azt felelte: – Én vagyok. – Akkor azt mondták neki: – Boldog vagy te az asszonyok között, hogy így megáldotta Isten méhed gyümölcsét! Ilyen dicsőséget, ilyen erényt és bölcsességet ugyanis sohasem láttunk, sem nem hallottunk.

Ekkor Jézus felkelt, követte az édesanyját, és engedelmeskedett szüleinek. Édesanyja pedig gondosan megőrizte szívében mindezeket az eseményeket. Jézus pedig szépen haladt előre bölcsességben, életkorban és kegyelemben. Ővé a dicsőség örökön-örökké! Ámen.

Lk 6, 46: ⁴⁶„Miért mondjátok nekem: Uram, Uram, ha nem teszitek, amit mondok?”

Lk 11, 27-28: ²⁷Amikor ezt mondta, a sokaságból egy asszony felemelte szavát, és így szólt hozzá: „Boldog az az anyaméh, amely téged hordozott, és boldogok azok az emlők, amelyek tápláltak!” ²⁸Erre ő így felelt: „De még boldogabbak azok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják.”

Peg2 3: ³„Miért neveztek szátokkal Mesternek, amikor nem cselekszitek, amit mondok?”

TamEv 79: ¹Egy asszony a sokaságból mondta neki: „Üdv az anyaméhnek, mely téged hordott, és az emlőknek, melyek téged tápláltak.”

²Ő mondta [nekij]: „Üdv azoknak, akik meghalották az Atya szavát, (és) igazán megőrizték azt.

³Mert lesznek napok, amikor ezt mondjátok majd: ‘Üdv az anyaméhnek, mely nem fogant, és az emlőknek, melyek nem adtak tejet.’”

Lk 12, 13-14: ¹³Ekkor így szólt hozzá valaki a sokaságból: „Mester, mondd meg a testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget!” ¹⁴De ő így válaszolt: „Ember, ki tett engem bírónak vagy osztótó köztetek?”

Lk 12, 16-21: ¹⁶Aztán példázatot mondott nekik: „Egy gazdag embernek bő termést hozott a földje, ¹⁷ekkor így gondolkozott magában: Mit tegyek? Nincs hova betakarítanom a termésemet. ¹⁸Majd így szólt: Ezt teszem: lebontom a csűrjemet, nagyobbakat építek, oda takarítom be minden gabonámat és javamat. ¹⁹és ezt mondom a lelkemnek: Én lelkem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál! ²⁰Isten azonban azt mondta neki: Bolond, még ez éjjel elkéri tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál? ²¹Így jár az, aki magának gyűjt, és nem Isten szerint gazdag.”

Lk 17, 4: ⁴„És ha naponta hétszer vétkezik ellened, és hétszer tér vissza hozzád ezt mondva: Megbánám – bocsáss meg neki.”

Lk 17, 21: ²¹„Azt sem mondhatják: Íme, itt, vagy íme, ott van! – Mert az Isten országa közöttetek van!”

TamEv 72: ¹Egy [ember mondta] neki: „Mondd testvéreimnek, hogy meg kell osztaniuk velem atyám vagyonát.”

²Ő mondta neki: „Ember, ki tett engem osztóvá?”

³Tanítványaihoz fordult, (és) így szólt: „Avagy osztó vagyok én?”

TamEv 63: ¹Jézus mondja: „Volt egy gazdag ember, akinek sok vagyona volt. ²Azt mondta: Felhasználom vagyonomat, úgyhogy vehetek, arathatok, ültethetek, (és) megtölthetem terménnyel csűrjeimet, úgyhogy nem fogok semmiben hiányt szenvedni. ³Ekképpen gondolkodott szívében. És azon éjjel meghalt.

⁴Akinck van füle, hallja!”

NazEv 15: Ugyanebben a könyvben (ti. a Héberék szerinti evangéliumban) található: „Ha vétkezik szavával testvéred – mondotta Jézus –, és elégtételt szolgáltat neked, napjában hétszer is fogadd el őt.” Simon, a tanítvány így szólott hozzá: „Hétszer egy nap?” Az Úr válaszolt, és ezt mondotta neki: „Igen, én mondom neked, még hetvenszer hétszer is. Hiszen még a prófétáknál is, jóllehet ők a Szentlélekkel voltak fölkenve, megtalálható volt a bűnös beszéd.” (*Hieronymus, Contra Pelag. III, 2*)

A zsidó evangéliumban a hetvenszer hét után még a következő szerepel: „Hiszen még a prófétáknál is, jóllehet ők a Szentlélekkel voltak fölkenve, megtalálható volt a bűnös beszéd.” (*Cod. N.T. 566, 899 et 1424 ad Mt 18, 22*)

(POxy654 3) TamEv 3: ¹Jézus mondja: „Ha azok, akik titeket vezetnek, azt mondják nektek: ‘Nézzétek, a királyság a mennyben van!’, akkor az ég madarai megelőznek titeket.

²Ha azt mondják nektek: ‘A tengerben van’, akkor a halak előznek meg titeket.

³A királyság azonban bennetek és rajtatok kívül van.”

⁴”Amikor megismeritek önmagatokat, akkor megismertettek, és fölismertek, hogy az élő Atya gyermekei vagytok. ⁵De ha nem ismeritek meg önmagatokat, akkor szegénységben vagytok, és ti vagytok a szegénység.”

Lk 22, 43-44: ⁴³Ekkor angyal jelent meg neki a mennyből, és erősítette őt. ⁴⁴Halálos gyötrődésében még kitartóbban imádkozott, és verejtéke olyan volt, mint a földre hulló györcsepek.

Lk 23, 34: ³⁴Jézus pedig így könyörgött: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” Azután sorsvetéssel osztzkodtak ruháin.

Lk 23, 39-43: ³⁹A megfeszített gonosztevők közül az egyik így káromolta őt: „Nem te vagy a Krisztus? Mentsd meg magadat és minket is.” ⁴⁰De a másik megróttá, ezt mondva neki: „Nem féled az Istent? Hiszen te is ugyanazon ítélet alatt vagy! ⁴¹Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését kapjuk, de ő semmi rosszat sem követett el.” ⁴²Majd így szólt: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba.” ⁴³Erre ő így felelt neki: „Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.”

NazEv 32: Megjelent pedig a mennyből egy angyal, és megerősítette őt. De azt, hogy az angyal imádságos gyötrődése közepette erősítette meg Krisztust, a Nazoreusok evangéliuma közli. (*Hist. Pass. Dom. f. 32r*)

AcPilate 10, 1b: Jézus ekkor ezt mondta: Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják, mit cselekszenek. A katonák megosztottak ruháin;

NazEv 24: Miként pedig a Nazoreusok evangéliumában található: Az Úrnak erre a szavára <Atyám, bocsásd meg nekik...> sok ezer zsidó hitt, akik ott állottak a kereszt körül. (*Haimo Halberstatensis, Comm. in Is. 53, 2*);

NazEv 35: <Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek.> és ismertes, hogy a Nazoreusok evangéliumában olvasható: Krisztus érényre buzdító beszédét követően nyolcezeren tértek meg a hitre; nevezetesen háromczen pünkösdkor, ahogy ez az Apostolok Cselekedetei 2. fejezetében áll, és később még ötezen, akikről az Apostolok Cselekedeteinek 10. (?) fejezete tesz említést. (*Hist. Pass. Dom. f. 55r*)

PétEv 4. 10-14: És hoztak két gonosztevőt és az Urat keresztre feszítették közöttük. Ő pedig hallgatott, mintha nem érezne semmi kínt.

És amikor felállították a keresztet, felírták rá: „Ez itt Izrael királya.”

És ruháit letették eléje a földre, megosztottak ruhájuk és sorsot vetettek rájuk.

Az egyik gonosztevő pedig megfeddte őket, mondván: „Mi azokért a gonoszságokért szenvedünk így, amelyeket elkövettünk; ez azonban, aki az emberek üdvözítője lett, milyen jogtalanságot követett el ellenetek?”

És feldühödtek Rá és megparancsolták, ne törjék össze lábszárconjait, hogy kínszenvedés közepette haljon meg.;

AcPilate 10, 2: Az egyik keresztrefeszített gonosztevő így szólt hozzá: „Ha te vagy a Krisztus, mentsd meg magad, és minket is.” Erre szemrehányóan közbeszólt Dysmas: „Hát nem félsz az Istentől, hogy ugyanolyan ítéletben részesülsz? Mi bizony jogosan, mert méltó a büntetésünk ahhoz, amit elkövettünk. De ez semmiféle rosszat nem tett.” Majd ezt mondta Jézusnak: „Emlékezzél meg rólam, Úram, a te királyságodban.” Jézus pedig így válaszolt neki: „Bizony, bizony mondom neked: még ma velem leszel a Paradicsomban.”

Lk 23, 46-48: ⁴⁶Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: „Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet!” És ezt mondva meghalt. ⁴⁷Amikor a százados látta, ami történt, dicsőítette Istent, és így szólt: „Ez az ember valóban igaz volt.” ⁴⁸És az egész sokaság, amely erre a látványra verődött össze, amikor látta a történeteket, mellét verve hazatért.

Lk 23, 48: ⁴⁸És az egész sokaság, amely erre a látványra verődött össze, amikor látta a történeteket, mellét verve hazatért.

Lk 24, 30-31: ³⁰És amikor asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és nekik adta. ³¹Erre megnyílt a szemük, és felismerték, ő azonban eltűnt előlük.

AcPilate 11, 1: Körülbelül a 6. óra volt, és sötétség támadt a földön egészen a kilencedik óráig, mert a nap elsötétedett, a templom kárpitja pedig közepre ketté hasadt. Jézus felkiáltott, és hangosan ezt mondta: „Atyám, baddach ephkid ruel”, ami ezt jelenti: kezébe ajánlom lelkemet. Miután ezt mondta, kiadta lelkét. Amikor pedig a százados látta, mi történt, dicsőítette Istent, mondván: „ez igaz ember volt”. Az ott összeverődött kíváncsi tömeg a történetek láttán verte a mellét és szétoszlott.

PétEv 7, 25: Akkor a zsidók, a vének is meg a papok is megértették, hogy milyen rosszat tettek önmaguknak; elkezdték a mellüket verni, és így szóltak: „Jaj, a mi bűneinknek! Elközelgett az ítélet, és Jeruzsálem vége!”

HébEv 7: Az az evangélium is, amelyet Héberék szerintinek neveznek, s amelyet én nemrégiben fordítottam le görögre és latinra, s amelyet Adamantius (=Origenes) is gyakorta használt, a Megváltó feltámadása utánra vonatkozóan ezt idézi: „Az Úr pedig, miután odaadta a gyölcsöt a főpap szolgájának, elment Jakabhoz, és megjelent neki”; Jakab ugyanis megesküdött, hogy nem eszik kenyeret attól az órától fogva, hogy kiitta az Úr kelyhét, mindaddig, amíg meg nem látja őt feltámadva a halottak közül; majd ugyanott, valamivel később: „Iozzatók – mondja az Úr – asztalt és kenyeret”, de nyomban hozzászeli; vette a kenyeret, megáldotta, és Jakabnak, az Igaznak adta, mondván: „Testvérem, edd a te kenyeredet, mert feltámadott az Emberfia a halottak közül.” (*Hieronymos, De vir. Ill. 2*)

János evangéliuma

Jn 1, 9: ⁹Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba.

Jn 1, 14: ¹⁴Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.

(POxy655 24) TamEv 24: ¹A tanítványai mondták: „Mutasd meg nekünk a helyet, ahol te vagy, mert szükséges nekünk keresnünk azt.”

²Ő mondta nekik: „Akinek van füle, hallja!

³A fény egy fényember belsejében van, és ő fénylik az egész világban. Ha ő nem világít, sötétség van.”

(POxy1 28) TamEv 28: ¹Jézus mondja: „A világ közepén álltam, és testben jelentem meg nekik. ²Mindnyájukat részegen találtam. Egyet sem találtam szomjasnak közöttük. ³És fájt a lelkem az emberek fiaikért, mert vakok szívükben, és nem látnak; mert üresen jöttek a világba, (és) azt keresik, hogy üresen is távozzanak a világból. ⁴Most azonban részegek. ⁵(De) amikor lerázzák borukat, megváltoztatják gondolkodásukat.”

Jn 4, 13-15: ¹³Jézus így válaszolt neki: „Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik. ¹⁴de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne.” ¹⁵Az asszony erre ezt mondta: „Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg, és ne kelljen idejárom meríteni.”

Jn 7, 32-36: ³²Meghallották a farizeusok, hogy a sokaság ezeket suttogja róla, és szolgákat küldtek a főpapak és a farizeusok, hogy fogják el őt. ³³Jézus ekkor így szólt: „Még egy kis ideig veletek vagyok, de elmegyek ahhoz, aki elküldött engem. ³⁴Kerestek majd engem, de nem találtok meg, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek.” ³⁵A zsidók erre így beszéltek egymás között: „Ilova akar menni, hogy nem találjuk meg? Talán a görögök között lévő szórványba készül, és a görögöket akarja tanítani? ³⁶Miféle beszéd ez: Kerestek majd engem, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?”

Jn 8, 12: ¹²Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.”;

9, 5: ⁵Amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok.” ⁶Ezt mondta, és a földre köpött, sarat csinált a nyállal, és rákente a sarat a vakon született ember szeméire

Jn 18, 31: ³¹Pilátus erre ezt mondta nekik: „Végyetek át ti, és ítéljétek el a ti törvényetek szerint!” A zsidók így feleltek: „Nekünk senkit sínes jogunk megölni!”

TamEv 13: ¹Jézus mondta a tanítványainak: „Hasonlítsatok engem, és mondjátok meg, kihez vagyok hasonló?”

²Simon Péter mondta neki: „Egy igaz küldöthöz hasonlítasz.”

³Máté mondta neki: „Egy (különösen) böles filozófushoz hasonlítasz.”

⁴Tamás ezt mondta neki: „Mester, az én szám nem bírni elviselni, hogy kimondja, kire hasonlítasz.”

⁵Jézus így szólt: „Nem vagyok a mestered. Mert ittál, és megmámorosodtál a buzgó forrásnál, melyet én mértem ki.”

⁶És fogta őt, (és) félrevonta, (és) három szót mondott neki.

⁷De amikor Tamás visszatért társaihoz, azok megkérdezték tőle: „Mit mondott neked Jézus?”

⁸Tamás ezt mondta nekik: „Ha egyet is megmondok azokból a szavakból, amelyeket ő nekem mondott, köveket ragadtok, és rám dobjátok, és tűz jön ki a kövekből (és) megéget titeket.”

(PÓxy655 38) TamEv 38: ¹Jézus mondja: „Sokszor kívántátok e szavakat hallani, ezeket, melyeket én mondok nektek, és amelyeket senki mástól nem hallhattok.

²Lesznek majd napok, amikor keresni fogtok engem, (és) nem fogtok megtalálni.”

TamEv 77: ¹Jézus mondja: „Én vagyok a fény, mely mindennek fölött van. Én vagyok a Mindenség. A Mindenség belőlem jött ki. És hozzám jött a Mindenség.”

²„Hasíts el egy darab fát – én ott vagyok.

³Emeld föl a követ, és engem megtalálász ott.”

AcPilate 4, 4: Mire Pilátus ezt mondta nekik: „Fogjátok hát, és büntessétek meg, ahogyan akarjátok.” A zsidók így válaszolnak Pilátusnak: „Mi azt akarjuk, hogy feszíttessék keresztre.” Pilátus ezt válaszolja: „Nem érdemel keresztre feszítést.”

Jn 18, 33-38: ³³Pilátus azután ismét bement a helytartóságra, behívatta Jézust, és megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” ³⁴Jézus viszont ezt kérdezte tőle: „Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?,” ³⁵Pilátus erre így szólt: „Iát zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át nekem téged: Mit tettél?” ³⁶Jézus így felelt: „Az én országom nem e világból való: ha ebből a világból való volna az én országom, az én szolgálóim harcolnának, hogy ne szolgáltsanak ki a zsidóknak. De az én országom nem innen való.” ³⁷Pilátus ezt mondta neki: „Akkor mégis király vagy te?” Jézus így válaszolt: „Te mondd, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.” ³⁸Pilátus így szólt hozzá: „Mi az igazság?” Miután ezt mondta, ismét kiment a zsidókhoz, és így szólt hozzájuk: „Én nem találok benne semmiféle bűnt.”

Jn 19, 12: ¹²Ettől fogva Pilátus igyekezett őt szabadon bocsátani, de a zsidók így kiáltottak: „Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja: aki királlyá teszi magát, az ellene szegül a császárnak.”

Jn 19, 20: ²⁰A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust.

Jn 20, 5: ⁵Előrehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de mégsem ment be.,

11-12: ¹¹Mária pedig a sírbolton kívül állt és sírt. Amint ott sírt, behajolt a sírboltba, ¹²és látta, hogy két angyal ül ott fehérben, ahol előbb Jézus teste feküdt az egyik fejtől, a másik meg lábtól.

Jn 20, 29: ²⁹Jézus így szólt hozzá: „Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.”

AcPilate 3, 2: Ezután Pilátus ismét bement a praetoriumba, és négy szemközt beszélt Jézussal, és megkérdezte: „Te vagy a zsidók királya?” Jézus így válaszolt Pilátusnak: „Magadtól kérdezed ezt, vagy mások mondták ezt neked rólam?” Pilátus így felelt Jézusnak: „Zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át téged nekem. Mit követtél el?” Jézus ezt válaszolta: „Az én királyságom nem e világból való. Ha ugyanis e világból való volna a királyságom, akkor szolgálóim küzdenének azért, hogy ne adjanak a zsidók kezére. Így hát az én királyságom nem innen való.” Pilátus ezután ezt kérdezte tőle: „Tehát király vagy?” Jézus így felelt: „Te mondd, hogy király vagyok. Azért születtem és jöttem, hogy mindenki, aki az igazságtól van, hallja a szavamat.” Mire Pilátus ezt jegyezte meg: „Mi az igazság?” Jézus így válaszolt neki: „Az igazság az égből van.” Mire Pilátus: „A földön nincs igazság?” Jézus ezt válaszolta: „Látod, hogyan ítélik el azokat, akik az igazságról szólnak, azok, akiknek hatalmuk van a földön.”

AcPilate 9, 1b: Mások ezt mondták: „Nem vagy a császár barátja, ha ezt szabadon engeded, hiszen azt állította, hogy az Isten fia, és hogy király. Tehát őt akarod királlyá, nem a Caesart?”

AcPilate 10, 1b: Az ítélethirdetés után Pilátus megparancsolta, hogy írják fel vétkét egy táblára, latin és héber nyelven – ahogyan a zsidók mondták, tudniillik, hogy a zsidók királya.

PétEv 13. 55: És odaérve a sírt nyitva találták; odamentek és benéztek, s egy ifjút látnak ott a sír közepén ülve, szép volt, ragyogó ruhát viselt...

JkApok 8,3: Boldogok lesznek, kik nem láttak, de hittek.

BERNARD FÉLIX

ESSZÉ A SZÉPSÉGRŐL

Élő fény

A szépség fogalma és a szépség-kereső hajlam kétségtelenül az emberi lét megkülönböztető jegyei. Akárcsak a nevetés, a szépérzék is emberi sajátosság. De szemlélhető-e a szépség huzamosabb ideig anélkül, hogy kimerítene? Átadhajtuk-e magunkat az elragadtatásnak egy festmény, egy műtárgy előtt úgy, hogy akár egy perc múltán már ne éreznénk készletet a továbblépésre, hogy egy újabbat vegyünk szemügyre? Amikor ez vagy az a tárgy magára vonja tekintetünket, a szépség érzete leggyakrabban azonnal eláraszt, akár egy hirtelen, örömteli ébredés. De mi történik ezután? Nem kellene-e a dolgokban, a tájban, a műalkotásokban észlelt szépet megkülönböztetnünk attól a szépségtől, amelyet egy emberi lényben lelhetünk fel? Utóbbi esetben már valóban mélyebb, tartósabb érzés ébred bennünk.

Hallgassuk Baudelaire-t! „Egy villanás... aztán az éj... Múlékony szépség / Melynek megpillantásától újjászülettem hirtelen.”

A költő azt sugallja, hogy egyetlen tekintet, egyszerre tudatosította benne az útját keresztező gyászruhás nő szépségét, és ugyanabban a pillanatban meg is változtatta, mintegy újjászületésre készítette őt.

Milyen tekintetről is van szó tulajdonképpen? A francia nyelv időnként már-már kételyeket ébresztő, kettős értelmezésre is képes. Vajon a szép járókelő futó mosollyal kísért tekintetének villanása torpantja-e meg a szembejövőt, mielőtt leszállna az éj, ahol útjaik szétválnak? Vagy éppen az elhaladóra vetett tekintet ébresztett meghökkenést és felvillanó fényt? Mennyire szép ez így! A másik tekintet felfedése, kábulata, váratlan öröme...

A lényeg az, ami a két lény között felszínre tör, *hic et nunc*, amit egyikük hirtelen felfed, ráérezve a másik személyiségének mélyére. Pierre de Nolhacnak a királyi udvarban történt találkozását megörökítő verssorai jutnak eszembe, amelyekből sugárzik egy keccses fiatal udvarhölgy szerelme fölötti öröme: „És a Louvre magas arany-mennyezete alatt / Egy mosoly villanása több büszke szívet is megremegtetett.”

A villanást követő éjszaka nem tűnik el az elhaladó személlyel együtt. Új eszméltre ébreszt, új érzésekre, újjáéledésre. Akárcsak a szamaritánus nő esetében, aki Jákób kútjából éppen vizet mer, amikor tekintete egy ismeretlen pillantásával találkozik; a galileai megjelenése és szavai lelke mélyéig felkavarják. Az ilyen pillanatokból fakadó kegyelem nem lehet múlékony. Aki részesül benne, örökké